

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף קע"ג - ק"פ
הלכות תפילה הלכה ד'

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' 03-6171116

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

דף קע"ג - ק"פ

הלכות תפילה הלכה ד'

***

הלכות תפילה הלכה ד':

על-פי המעשה נוראָה של הבעל תפילה עין שם כל המעשה הזאת מתחלטה ועד סופה:

נביא קיצור המעשה כי מוכרח להבנת ההלכה

והוא מעשה י"ב: שהיה בעל תפילה, שהיה עוסק תמיד בתפלות ושירות ותשבחות להשם יתברך. והיה מדבר על לב מהתכלית של כל העולם וכו', עד שנתרצה אותו האדם להתחבר עמו. והיה לוקחו ומוליכו למקומו, שהיה לו חוץ לישוב, והיה רגיל תמיד להכנס לישוב ולפתות ולרצות בני אדם לעבודת השם יתברך והיה מתנהג בחכמה, והיה משנה ומחליף עצמו אצל כל אחד ואחד בשני אחר, שאצל זה היה נרמה כעני, ואצל זה כסוחר, ואצל זה בענין אחר וכיוצא בזה. והיה הבעל תפילה עם אנשיו יושבים חוץ לישוב, ועוסקים רק בתפילה ושירות ותשבחות להשם יתברך וודויים ותעניתים וסגופים ותשובות, והיה לו ענין שהיה יכול להספיק לכל אחד ואחד מה שצריך. אם לפי מחו הוא צריך לעבודת ה', שיהא הולך מלוכש במלוכשי זהב, (שקורין גילדין גישטיק) היה מספיק לו, וכן להפך, ואצל אלו האנשים, שקרבם להשם יתברך, היה תענית או סגוף גדול, יקר יותר מכל התענוגים שבעולם.

ויהי היום, והיה מדינה, שהיה שם עשירות גדול, שהיו כולם עשירים, אך היה דרכם והנהגתם זר ומשנה מאד, שערך מעלת כל אחד ואחד כפי העשירות שלו, שמי שיש לו כך וכך ממון הוא ברגל זה או אחר וכו', וכן היה קצוב אצלם, כשיש לו כך וכך ממון הוא סתם בן אדם. ואם יש לו עוד פחות מזה הוא חיה או עוף וכיוצא. והיה אצלם חיות רעות ועופות, דהיינו כשיש לו רק כך וכך הוא נקרא אריה אנושי. כי עיקר היה אצלם הממון, ומעלה ודרגא של כל אחד היה רק לפי הממון. ונשמע בעולם, שיש מדינה כזו, והיה הבעל תפילה מתאנח על זה, והיה אומר: מי יודע עד היכן הם יכולים לילך ולתעות על ידי זה. על כן הלכו אלו האנשים אל אותו המדינה הנ"ל, אולי יחזירו אותם למוטב.

והלכו לשם, ונכנסו לאחד מהם, מסתמא נכנסו לאיזה חיה והשיב לו זה האיש, שדיבר עמו. 'ויתר מזה אין לי פנאי כלל לדבר עמך'. שאלו: מפני מה? השיב לו: היות שאנחנו כולנו מוכנים עתה לעקור מן המדינה לילך למדינה אחרת באשר שראינו, שעיקר התכלית הוא רק הממון, גם נסכם אצלם, שהם רוצים, שיהיו אצלם כוכבים ומזלות גם כן, דהיינו שמי שיהיה לו כל כך ממון כפי הסכום שקצבו על זה הוא יהיה כוכב, וכו' וכן עשו להם מלאכים, הכל כפי רבוי הממון כנ"ל, עד שהסכימו ביניהם, שיהיו להם גם כן אלקות, גם אמרו, שאין ראוי להם לישב כלל באוירא דהאי עלמא, ואין ראוי להם להתערב עם בני העולם, שלא יטמאו אותן, ויבקשו להם הרים הגבוהים ביותר מכל העולם וישבו שם, כרי שיהיו מרוממים מאוירא דעלמא.

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

ותקנו עבודות וקרבנות, שיהיו מקריבים ומתפללים והיו משתדלים, שלא יהיה נחסר אצלם ממון כלל, כי הממון הוא עיקר האמונה והאלקות שלהם כנ"ל.

והאנשים הכשרים של הבעל תפילה חזרו וספרו להבעל תפילה מגודל הטעות והשטות, ונתיישב לילך בעצמו לשם, אולי ישיב אותם מטעותם. והלך לשם הבעל תפילה ובא אל השומרים, ואצל שומר אחד, והתחיל לדבר עמו מהתכלית: באשר שעיקר התכלית הוא רק עבודת ה' - תורה ותפילה ומעשים טובים וכו', והממון הוא שטות ואינו תכלית כלל וכו'. ולא שמע אליו כלל השומר והתחילו לדבר שיש אחד שמדבר כך נגד אמונתם אבל לא יכלו להכירו ולתפסו, ותכף נמלט משם.

ויהי היום, והיה גבור, שנתקבצו אליו כמה גבורים. והיה הגבור עם גבוריו הולך וכובש מדינות, ולא היה רוצה כי אם הכנעה. וכשהיו בני מדינה מכניעים עצמן תחתיו היה מניחם; ואם לאו - היה מחריבם. והיה שולח למדינה גבוריו, כשהיה עדיין רחוק ממונה הרבה חמשים פרסאות שיכניעו עצמן תחתיו.

והסוחרים של המדינה של עשירות ספרו מהגבור ונפל עליהם פחד גדול. ואף על פי שהיו מרוצים להכניע עצמן תחתיו, אך ששמעו, שהוא ממאס בממון, ואינו רוצה ממון כלל, וזה היה הפך אמונתם, הגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב אליהם בכל פעם, והתחיל לשלוח אליהם גבוריו מה הם רוצים, כדרכו כנ"ל. והיה עליהם פחד גדול, ולא היו יודעים מה לעשות. ויעצו אותם אנשים סוחרים שלהם. היות שהיו במדינה, שכל בני המדינה הם כולם אלקות, ונוסעים עם מלאכים, רהינו שכל אנשי אותה המדינה מקטן ועד גדול הם כולם עשירים מפלגים, עד שהקטן שבהם הוא גם כן אלוך לפי טעותם (כי הקטן שבהם הוא עשיר מופלג יש לו כל כך כשעור הקצוב לאלוה אצלם וכנ"ל), בכך צריכין לשלוח אל אותה המדינה, ומשם יהיה להם עזרה בודאי, מאחר שכל המדינה הם כולם אלקות.

והבעל תפילה הנ"ל ישב עצמו, שילך עוד הפעם אל אותו המדינה, וסיפר לו השומר מהגבור הנ"ל, שיש להם פחד גדול מפניו וכו' כנ"ל. ושאל אותו הבעל תפילה: ומה אתם רוצים לעשות? וסיפר לו השומר ענין הנ"ל, שהם רוצים לשלוח אל המדינה שהם כולם אלקות וכו' כנ"ל. ושחק ממנו מאד הבעל תפילה ואמר לו: כולם הם רק בני אדם ולא אלוך, רק שיש יחיד בעולם, שהוא הבורא יתברך שמו, ואותו לבד ראוי לעבד, ולו ראוי להתפלל, וזהו עיקר התכלית. וכיצא בדברים אלו דיבר הבעל תפילה אל השומר הנ"ל. ולא שמע אליו השומר, ובסוף השיב לו השומר: ויתר מזה מה אני יכול לעשות? הלא אני רק יחיד בעלמא.

ואחרי שדיבר עם אנשי העיר הרבה שאלו אותו: מה זה שאתה אומר על ענין הגבור (בלשון תמה) אם אינו זה הגבור כנ"ל? השיב להם: שאני הייתי אצל מלך אחד, ונאבד אצלו גבור. ואם הגבור הנ"ל הוא אותו הגבור, יש לי הכרות עמו ויתר מזה: מה שאתם בטוחים במדינה הנ"ל, שהם כולם אלקות, זהו שטות, כי הם לא יוכלו לעזר לכם; ולדעתי, אם תהיו בטוחים עליהם אורבא, זה יהיה מפלה שלכם.

אמרו לו: מנין אתה יודע זאת? השיב להם: היות שאצל המלך הנ"ל, שהוא היה אצלו, כנ"ל, היה לו יד, רהינו שהיה אצל אותו המלך תמונת יד עם חמש אצבעות ועם כל השרטוטין שיש על היד, וזאת היד היתה הלאנד קארט (הינו מפת העולם) של כל העולמות וכל מה שהיה מן

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

בריאת שמים וארץ עד הסוף ומה שיהיה אחר כך - הכל היה מצויר על אותו הדין, כי היה מצויר בשרטוטי היד ציור עמידת כל עולם ועולם עם כל פרטיו כמו שמצויר על הלאנד קארט זה דבר פלוני. וגם כל בני אדם שהולכים בתוך המדינה וכל המאורעות שלהם - הכל היה נרשם שם. והיה כתוב שם גם כל הדרכים ממדינה למדינה וממקום למקום, ומחמת זה הייתי יודע ליכנס אל העיר הזאת. וכן היה נרשם בה הדרך מעולם לעולם, כי יש דרך ונתיב, שעל ידו יכולין לעלות מארץ לשמים, כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההוה שלו, וכפי מה שיהיה אחר כך, ושם, באותו הדין, ראיתי, שאותו המדינה כולם יהיו נכלין ואוברין. ושאלו אותו. היכן הוא המלך אולי יגלה לנו דרך איך למצא ממון? השיב להם: עריין אתם רוצים ממון? ואמר להם: גם אני איני יודע היכן המלך הנ"ל, ומעשה שהיה כך היה.

שהיה מלך ומלכה, והיה להם בת יחידה, והגיעה סמוך לפרקה, והושיבו יועצים ליעץ את מי ראוי להשיאה לו. וגם אני הייתי שם בין בעלי העצה, כי המלך היה אוהב אותי. והייתה עצתי - שיתנו לה את הגבור, באשר שהגבור עשה לנו כמה טובות, וילדה הבת מלכה ולד. ואותו התינוק היה יפה תאר מאד מאד שלא היה יופי של מין אנושי כלל, ושערותיו היו של זהב, וכו' ונולד עם חכמה גמורה. והיה אצל המלך מליץ, דהיינו דברן בעל לשון ומליצה, והמליץ היה גם מעצמו מליץ נאה, אך המלך הנ"ל הראה לו דרך איך יעלה לקבל כח חכמת המליצה, ועל ידי זה היה מליץ נפלא מאד מאד.

גם היה להמלך חכם. וכו' וכן הגבור היה גבור מעצמו. והמלך הראה לו דרך איך יעלה ויקבל גבורה, ועל ידי זה היה גבור נפלא ונורא מאד, כי יש חרב שהיא תולה באויר העולם, ויש להחרב הזאת שלשה כחות: וכו' וגם אני, הראה לי המלך הדרך לענין שלי, וקבלתי משם מה שאני צריך.

וכן היה להמלך אוהב נאמן שהיה אוהב את עצמו עם המלך באהבה נפלאה, והגיע עת שהלכו כל הנ"ל, כל אחד ואחד למקומו לקבל משם כחו, דהיינו המליץ והגבור וכל אנשי המלך.

ויהי היום, והיה רוח סערה גדולה בעולם. והרוח סערה הזו בלבב את כל העולם ובתוך הרעש, (שקורין אומפיט), נחטף התינוק וכשחטף את התינוק היקר הנ"ל, רדפה הבת מלכה אחריו. וכן המלכה וכן המלך, עד שנתפזרו כלם, ולא נודע מקומם אים ואנחנו כולנו לא היינו בכל זה, כי היינו עולים כל אחד ואחד למקומו וגם הדין הנ"ל נאבדה אז, ומאז נתפזרו כלנו, ומאז אין אנו יכולים עוד לעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו, אך הרשימה שנשא אצל כל אחד ואחד היא גם כן גדולה מאד, ואם הגבור הזה הוא הגבור של המלך הנ"ל, הוא בודאי גיבור גדול מאד. והם שמעו דבריו, ותמהו מאד, והחזיקו את הבעל תפילה, ולא הניחו אותו לילך מאתם.

[תוספת - הרי שהיו עשרה: המלך והמלכה, הבת מלכה והתינוק. המליץ והאוהב נאמן. הממונה והגיבור, החכם והבעל תפילה]

והגבור הנ"ל היה הולך ומתקרב ושולח בכל פעם שלוחיו, אמר הבעל תפילה, שצריכין לחקור הדרך וההנהגה של אותו הגבור כדי שיכיר על ידי זה אם הוא אותו הגבור, והלך לדבר עם גבור אחד מגבורי של הגבור ושאל אותו הבעל תפילה: מה מעשיכם ואיך נתחברתם עם הגבור הזה? השיב לו. מעשה שהיה, כך היה.

היות שנמצא כתוב בספרי דברי הימים שהיה רוח סערה גדולה בעולם, והפך את כל העולם

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

כלו, ישבו עצמן בני העולם לעשות להם מלך. וחקרו מי ראוי לעשותו מלך עליהם, וחקרו ואמרו. באשר שעיקר הוא התכלית, על כן מי שהוא משתדל ביותר בהתכלית, הוא ראוי להיות מלך.

כת אחת אמרו, שעיקר התכלית הוא כבוד, והלכו ומצאו שהיו נושאים את 'בעטליר' [קבצן] זקן אחד, והלכו אחריו לערך חמשה מאות אנשים, כלם 'ציגינירס' וכו' והוא הקפיד מאד על כבודו, כי היה כעסן גדול הוטב בעיני הכת הזאת הבעטליר הזה וקבלו אותו למלך. כת אחרת אמרו, שאין הכבוד עיקר התכלית, וחקרו שעיקר התכלית הוא רציחה. כת אחרת אמרו, שראוי למלך מי שיש לו שפע מזונות הרבה, ואינו נזון ממזונות של שאר בני אדם, רק ממזונות דקים (כגון חלב, כרי שלא יתגשם שכלו), ואיש כזה ראוי למלך. ובחרו להם לפי שעה איש עשיר שיש לו שפע מזונות הרבה, עד אשר ימצאו איש כרצונם, כת אחרת אמרו, שיפת תאר ראויה למלך, כי עיקר התכלית שיהיה העולם מיושב, כת אחרת אמרו, שעיקר התכלית הוא הרבור, כי מותר האדם מן הבהמה הוא הרבור, ומאחר שזה עיקר היתרון שיש לאדם, על כן זהו עיקר התכלית. על כן בקשו להם איש דברן, והלכו ומצאו איש צרפתי משוגע, שהיה הולך ומדבר לעצמו.

כת אחרת אמרו, שעיקר התכלית הוא שמחה. על כן בקשו איש שיהיה שמח תמיד, נמצא שהוא אצל התכלית, זהו עיקר התכלית אצלם לשתות ולהשתכר ולהיות שמח תמיד, אף על פי שאין שום שייכות וענין לשמחתם, כי אין להם כלל על מה לשמוח, כת אחרת אמרו, שעיקר הוא חכמה. ובקשו להם חכם גדול ועשו אותו מלך עליהם, כת אחרת אמרו, שעיקר התכלית הוא להשגיח על עצמו באכילה ושתייה, (שקורין פילויק), לגרל האיברים. ושיש לו איברים גדולים יש לו חלק יותר בעולם (כי הוא תופס מקום יותר בעולם), והיתה כת אחרת שאמרו, שאין כל זה תכלית, רק עיקר התכלית הוא רק לעסוק בתפילה להשם יתברך ולהיות עניו ושפל ברך וכו'. ובקשו להם בעל תפילה אחר ועשו אותו למלך עליהם.

וספר לו שהם (דהיינו אלו הגבורים שנתחברו עם הגבור) הם מן הכת של בעלי האיברים, שקבלו עליהם למלך בעל איברים כנ"ל. ויהי היום, והלכו מחנה אחת מהם ובוראי מי שפגע בהם נטה מהם מן הדרך. ובא כנגדם גבור אחד ולא נטה מן הדרך, ונכנס בתוך המחנה ופזר אותם לכאן ולכאן, ונתיראו אנשי המחנה מלפניו. והוא נכנס לתוך העגלות הנ"ל שהולכין אחרי המחנה ואכל כל מה שהיה שם. ונפלא הרבר בעיניהם מאד מאד ותכף ומיד נפלו לפניו ואמרו לו: יחי המלך. כי ידעו שגבור כזה בוראי ראוי למלוך, לפי דעתם שעיקר התכלית הוא מי שהוא בעל איברים כנ"ל, והוא הוא הגבור שאנו הולכין עתה עמו לכבש העולם. והוא אומר (הינו זה הגבור שנעשה עתה מלך עליהם), שיש לו בזה כונה אחרת במה שהוא הולך לכבוש את העולם, כי אין כונתו כלל לזה שיהיה העולם כבוש ותחתיו, רק שיש לו כונה אחרת בזה.

שאל אותו הבעל תפילה: ומה ענין גבורתו של זה הגבור? ענו שיש לו חרב עם ג' כחות וכו'. כששמע זאת הבעל תפילה, הבין שזהו בוראי הגבור של המלך הנ"ל. ובקש הבעל תפילה, אם אפשר שיתראה פנים עם זה הגבור שהוא המלך שלהם. ונתן רשות שיבוא אליו. כשבא הבעל תפילה אל הגבור, הכירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות מאד מאד על שזכו להתועד יחד. והיה ביניהם שמחות ובכיות, כי זכרו את המלך ואנשיו ובכו על זה, על כן היה ביניהם שמחות ובכיות.

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

ודברו יחד הבעל תפילה שעבר באיזה מקום, והבין ששם הוא בודאי המלך, אך לא היה יכול לבקשו ולמצאו; וכן עבר במקום אחר, שהבין ששם היא המלכה, אך לא היה יכול לבקשה ולמצאה. וכן עבר על כל האנשים הנ"ל, אך אותך לא עברתי ענה ואמר הבעל תפילה: אני עברתי על מקום כולם וגם על מקום שלך (היינו שהבעל תפילה עבר גם על מקום הגבור), כי הייתי עובר במקום אחד וראיתי שעומד כתר המלך, והבנתי שכאן יש בודאי המלך, אך לא הייתי יכול לבקשו ולמצאו. וכן הלכתי יותר ועברתי על ים של רם, והבנתי שזה הים נעשה בודאי מהדמעות של המלכה, שהיא בוכה על כל הנ"ל, ובודאי המלכה היא כאן, אך לא היה אפשר לבקשה ולמצאה. וכן עברתי על ים של חלב, והבנתי שזה הים נעשה בודאי מהחלב של הבת מלכה, שנאבד בנה, וכן עברתי יותר, וראיתי שהיו מונחים השערות של זהב של התינוק וכן עברתי יותר, והייתי עובר על ים של יין, וידעתי שזה הים נעשה בודאי מהדבורים של המליץ, שהוא עומד ומדבר תנחומין לפני המלך והמלכה, ואחר כך הוא חוזר פניו ומדבר תנחומין להבת מלכה, וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד אבן שחוקק עליו תמונת היד הנ"ל עם שרטוטי, והבנתי שכאן הוא בודאי החכם אך לא היה אפשר למצאו. וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד מסדר על הר אחד השלחנות של זהב וה'קרידענציץ' [חפצים יקרי ערך] ושאר אוצרות המלך, והבנתי שכאן הוא בודאי הממונה על האוצרות השיב הגבור: גם אני עברתי על כל המקומות הללו, ואני לקחתי מן השערות של זהב של התינוק הנ"ל, כי לקחתי שבעה שערות שיש להם כל מיני גונין, והם יקרים אצלי מאד. והייתי יושב במקום שישבתי, והייתי מחזיה עצמי במה שאפשר, בעשבים וכיוצא, עד שלא היה לי שום דבר להחיות עצמי.

ודיבר הבעל תפילה עם הגבור: מה עושים עם האנשים הללו, דהינו בני המדינה הנ"ל שנפלו בתאות ממון כל כך, ואמר הגבור להבעל תפילה, ששמע מהמלך, שמכל התאוות אפשר להוציא את מי שנפל לתוכם, אך מי שנפול לתאוה זו של ממון, אי אפשר בשום אופן להוציאו משם, ובודאי לא תפעול כלל אצלם, רק ששמע מהמלך, שעל ידי הדרך שיש להחרב הנ"ל שמשם קבל גבורתו כנ"ל, על ידי זה יכולים להוציא מתאוה הזאת של ממון את מי שנפל ונשקע בתוכה.

וברוך הלכו של הבעל תפילה ראה שהולכים אנשים ומתפללים, ונושאים חבורים של תפלות. ונתירא מהם, וגם הם נתיראו ממנו. ועמד להתפלל, וגם הם התפללו. אחר כך שאל אותם: מי אתם. השיבו לו, שבעת שהיה רוח סערה הנ"ל, שאז נפרדו בני העולם למיניהם, אלה בחרו בזה ואלו בזה אז אנחנו בחרנו לנו לעסק בתפילה תמיד להשם יתברך, ובקשנו ומצאנו בעל תפילה אחד ועשינו אותו למלך. כששמע זאת הבעל תפילה, הוטב הדבר בעיניו מאד, כי בזה הוא חפץ. והתחיל לדבר עמם, וגלה להם סדר תפלותיו וחבוריו ועניניו. כששמעו דבריו, נפתחו עיניהם וראו גודל מעלתו של הבעל תפילה הזה, ותכף עשו אותו למלך עליהם, כי הבעל תפילה האיר עיניהם עד שנעשו צדיקים נוראים מאד. ושלח הבעל תפילה אגרת להגבור הנ"ל והודיעו איך שזכה ומצא אנשים כאלו ונעשה עליהם מלך.

ובני המדינה שלחו להמדינה שיש בה עשירות מופלגת, בדרך הלזים תעו והלכו, ומצאו אדם שהיה הולך עם מקל, שהמקל שלו היה עולה יותר מכל אלקותם, הינו שהמקל שלו היה עם אבנים טובות יקרים, אשר זה המקל היה שווה יותר מכל העשירות של כל אלקותם גם היה הולך בכובע, (שקורין קאפיליש), שהיה קבוע בו אבנים טובות שהיה שווה הון רב. ותכף ומיד נפלו לפניו בכריעה והשתחויה, כי לפי דעתם היה האדם הזה אלוהים על כל אלקים שלהם,

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

מאחר שיש לו עשירות מפלג כזה. ואמר להם האדם הזה: זה הוא חרוש אצלכם (בלשון תמה), בואו עמי ואראה לכם עשירות. והוליך אותם אל ההר שהיה מסודר שם אוצר המלך, והראה אותם את האוצר. ותכף ומיד נפלו בכריעה והשתחויה, כי זהו אלוק על כל אלקים, לפי דעתם (הסכלה והגבוהה, שהיה אצלם עיקר האמונה הממון והעשירות כנ"ל).

ונתישבו אלו השלוחים: למה להם לילך אל האלקות הנ"ל, דהינו אל המדינה שהיו עשירים מופלגים מאוד, שהם אצלם כלם אלקות כנ"ל, כי הלוא אצל זה האיש בודאי יוכלו לקבל ישועה, כי הלוא זה האיש הוא אלוק גדול על כלם (לפי דעתם הרעה הנ"ל), והלך זה הממונה ויצא אל הגבור, ובקש מאנשיו של הגבור, אם אפשר להתראות פנים עמו. ונתן רשות, ונכנס הממונה אל הגבור. והכירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות גדולות ובכיות כנ"ל. ואמר הגבור להממונה: תרע, שגם הבעל תפילה הכשר שלנו ראיתו גם כן, וכבר נעשה מלך.

וסיפר הממונה להגבור, שהוא עבר על מקום המלך ועל מקום כל האנשים אך על שניהם לא עבר, היינו על מקום הבעל תפילה והגבור, ודברו יחד הממונה עם הגבור אודות המדינה השיב ששמע מהמלך, שמי שנשקע בתאוה זו של ממון, אי אפשר לו בשום אופן לשוב ולצאת משם כי אם על ידי הדרך שיש להחריב, אז נתן הממונה להם עצה באשר שהוא יודע הכח של זה הגבור, מהיכן הוא מקבל כח גבורתו; וסיפר להם ענין החריב הנ"ל שמשם מקבל הגבור כח גבורתו - בכך נלך אני ואתם אל מקום החריב, ועל ידי זה תוכלו להתגבר כנגדו.

וכונת הממונה היה, שכשיבואו לשם יוכלו לשוב ולצאת על ידי זה מטעותם, וקבלו דבריו (הינו בני המדינה קבלו עצת הממונה לילך עמו אל החריב הנ"ל). והלך הממונה. ובני המדינה שלחו עמו את גדולי המדינה, אמר הגבור: גם אני אלך עמך. ושינה הגבור עצמו, כדי שלא יבינו, ונתיישבו שיודיעו הדבר להבעל תפילה. והודיעו לו. ואמר הבעל תפילה, שגם הוא ילך עמם, והלך אליהם הבעל תפילה. וצוה הבעל תפילה לאנשים שלו שיתפללו על זה שיצליח השם ורכם, שיזכו למצוא את המלך עם אנשיו הנ"ל, כי תמיד היה הבעל תפילה מתפלל על זה, והיה מצוה לאנשיו והיה מתקן להם תפלות שיתפללו על זה, ובא הבעל תפילה אל הממונה והגבור הנ"ל, ובודאי היה ביניהם שמחה גדולה, שמחות ובכיות כנ"ל, והלכו שלשתן יחד, דהינו הממונה והגבור והבעל תפילה.

ובאו למדינה אחת. והיו שם שומרים ושאלו את השומרים על עסקי המדינה, ומי המלך שלכם. השיבו השומרים, שבעת שהיה הרוח סערה שעיקר הוא החכמה, וקבלו עליהם חכם גדול למלך, וזה מקרוב מצאו חכם גדול, מופלג בחכמה מאוד מאוד, ואמרו אלו השלשה הנ"ל שנראין הדברים, שזוהו החכם שלנו והכירו זה את זה, כי החכם הזה היה החכם של המלך בודאי היה שם שמחה גדולה, שמחות ובכיות ושאלו את החכם, אם אינו יודע מן היר של המלך, והשיב להם, שהיר הוא אצלו, אך מעת שנתפזרו אינו רוצה להסתכל כלל בתוך היר, כי היא שיכה רק אל המלך, רק שחקק תבנית היר על אבן.

והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם כן את השומרים על ענין המדינה, ומי המלך שלהם, השיבו, שמעת שהיה הרוח סערה הנ"ל, אז בחרו להם בני מדינה זו, שהתכלית הוא הריבור וקבלו עליהם דברן, והוא היה המליץ של המלך כנ"ל, והכירו זה את זה. והיה ביניהם גם כן שמחה גדולה ובכיות כנ"ל. והלך המליץ עמהם גם כן, והלכו יותר לבקש אולי ימצאו הנשארים דהיינו המלך וכו', כי ראו שה' מצליח ורכם, שהם מוצאים בכל פעם את חבריהם, ותלו כל זה

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

בזכות הבעל תפילה הכשר שלהם, שהוא עוסק תמיד להתפלל על זה, ועל ידי תפלותיו זכו למצוא את חבריהם הנ"ל. והלכו יותר, אולי יזכו למצוא גם השאר.

והלכו ובאו למדינה אחת. ושאלו גם כן על ענין המדינה, ומי המלך שלהם. השיבו להם, שהם מן הכת שבחרו להם את השמחה ומשתנה לתכלית, והוא היה האוהב נאמן של המלך, והלכו יותר ובאו למדינה אחת, ושאלו את השומרים: מי המלך שלכם? השיבו, שמלך שלהם הוא יפת תאר, והכירו כי היא הבת מלכה. וגרל השמחה שהיה שם, בודאי אין לשער. ושאלו אותה איך באת לכאן וספרה להם, והנה נמצא, שבא בעלה של המלכה הזאת, (הינו הבת מלכה שנעשית כאן מלכה) כי הגיבור הוא בעלה כנ"ל, ועתה יש להמדינה מלך. ובקשה הבת מלכה (שהיא מלכה במדינה זו) את הבעל תפילה, שילך במדינתה, ויטרה אותה מהזוהמא.

אחר כך הלכו כולם לבקש השאר, דהיינו המלך וכו'. והלכו ובאו למדינה אחת, ושאלו גם כן: מי המלך שלכם? השיבו, שהמלך שלהם הוא בן שנה, כי הם מן הכת שבחרו להם שמי שיש לו שפע מזונות, והבינו, שזה הוא התינוק. ובודאי היה שם שמחה נוראה מאד, וגם בכו עדין על שאינם יודעים מהמלך והמלכה.

אחר כך הלכו יותר, ובאו למדינה אחת, ושאלו: מי המלך שלכם? השיבו, שהם בחרו להם, שרציחה הוא התכלית, והיא היתה המלכה שהיתה בוכה תמיד, ומהרמעות שלה נעשה הים של דם.

ובאו למדינה אחת, ושאלו: מי המלך שלכם מצאו שהיה יושב בשדה זקן אחר וכתר על ראשו, והכירו, כי הוא הוא המלך בעצמו; וגורל השמחה שהיה שם בודאי, אי אפשר לשער במח. והנה עתה חזרו ונתקבצו כל הקיבוץ הקרוש יחד, ושלחו את הבעל תפילה אל המדינות לתקן אותם ולטהר אותם להשיבם משטותם, כל מדינה ומדינה משטות וטעות שלה, כי כלם תעו ונבוכו כנ"ל, ועתה היה בודאי כח ביד הבעל תפילה לילך אליהם ולהשיבם, ודיבר הגיבור עם המלך אודות בני המדינה, שנפלו אל העבודה זרה של ממון כנ"ל, ואמר הגיבור להמלך: איך ששמעתי מפיהם, שעל ידי הדרך שיש לי אל החרב הנ"ל, על ידי זה יכולים להוציא את מי שנשקע בעבודה זרה של תאות ממון. השיב לו המלך: כן הדבר. והודיע המלך להגבור; היות שבררך, שהוא עולה אל החרב הנ"ל, יש דרך מן הצד, ובאים באותו הדרך אל הר של אש, ועל ההר רבוץ אריה, והאריה, כשהוא צריך לאכול, הוא הולך ונופל על העוררים ולוקח לו צאן ובהמות ואוכלם, והרועים יודעים מזה, ושומרים מאד את הצאן מפניו, אבל האריה אינו משגיח כלל על זה, רק כשהוא רוצה לאכול, הוא נופל על העוררים, והרועים הם מכים ומרעשים עליו, אבל האריה אינו שומע זאת כלל, רק הוא לוקח לעצמו צאן ובהמות והומה ואוכלם. ואותו ההר של אש הנ"ל אינו נראה כלל.

ועוד מן הצד יש עוד דרך אחר, ובאים באותו הדרך אל מקום, הנקרא קעך [מטבח] (הינו בית הכשול), ושם, באותו הקעך, יש כל מיני מאכלים, ובאותו הקעך אין שום אש כלל, רק המאכלים מתבשלים על ידי ההר של אש הנ"ל, וההר של אש הוא רחוק משם הרבה, רק שהולכים שובלים וצנורות מן ההר של אש אל הקעך הנ"ל, ועל ידי זה מתבשלים שם כל המאכלים הנ"ל. וגם הקעך הזאת אינה נראה כלל, רק שיש סימן, שעומדים שם צפרים על אותה הקעך, ועל ידי זה יודעים, ששם הוא הקעך, ואלו הצפרים הם מרחפים בכנפיהם, ועל ידי זה הם מבעירים האש ומכבים האש, היינו, על ידי הרחיפה של הצפרים הם מבעירים ומלהיבים

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

האש וגם על ידי זה בעצמו הם מכבים האש שלא יתלהב יותר מדי. והם מלהיבים האש כפי המאכלים; שלצורך מאכל פלוני צריכים להלהיב האש כך, ולצורך מאכל אחר צריכים להלהיב האש כך - הכל כפי המאכל, כן הם מלהיבים את האש (כל זה הוא דברי המלך אל הגבור). בכך תוליד אותם (הינו את אלו האנשים הנ"ל שנפלו בעבודה זרה של ממון, שהם האלקות של המדינה של עשירות הנ"ל, שהלכו עמם כנ"ל) תחילה נגד הרוח, כדי שיגיע אליהם ריח המאכלים הנ"ל, אחר כך, כשתתן להם מן המאכלים הנ"ל, בודאי ישליכו תאוה זו של ממון.

וכן עשה הגיבור, ולקח את האנשים הנ"ל, דהיינו גדולי המדינה של עשירות, שהם אלקות במדינתם, כנ"ל, כי אלו האלקות היו בכאן, כי באו עם הממונה על האוצרות לכאן, ככל המבואר למעלה. וכשיצאו ממדינתם עם הממונה כנ"ל, נתנו להם בני המדינה כח והרשאה, שכל מה שיעשו אלו השלוחים, יהיה עשוי. וכל בני המדינה מוכרחים להתרצות לכל מה שיעשו אלו השלוחים, (שהם גדולי המדינה אלקות שלהם) ולא יוכלו לשנות. ולקח הגבור את אלו האנשים, שהם נקראים אלקות במדינתם מחמת עשרם כנ"ל, והוליך אותם בדרך הנ"ל, והביא אותם עד הקעך של המאכלים הנ"ל ובתחילה הוליך אותם כנגד הרוח, והגיע להם הריח של המאכלים, והתחילו לבקשו מאד, שיתן להם מהמאכלים הטובים הללו. אחר כך הוליך אותם מכנגד הרוח, והתחילו לצעוק שיש סרחה גדולה, חזר והביא אותם כנגד הרוח, ושוב הגיע להם הריח הטוב של המאכלים, וחזרו ובקשו אותו, שיתן להם מן המאכלים. חזר והוליך אותם מכנגד הרוח, וחזרו וצעקו, שיש סרחה גדולה מאד.

ענה ואמר להם הגבור להאנשים הנ"ל: הלא אתם רואים, שאין כאן שום דבר שיסריח, בהכרח צריכים לומר בודאי שאתם בעצמכם מסריחים, כי בכאן אין שום דבר שיסריח. אחר כך נתן להם מן המאכלים הנ"ל ותיכף כשאכלו מאלו המאכלים, התחילו תיכף להשליך ולזרוק מהם את כספם וזהבם, וכל אחד חפר לעצמו חפירה וקבר, וקבר את עצמו בתוך החפירה מחמת גודל הבושה, שנתביישו על ידי שהרגישו גודל הסרחון של הממון (שהוא מסריח כמו צואה ממש) מחמת שטעמו מן המאכלים הנ"ל, וקרעו את פניהם, וקברו את עצמן, ולא היו יכולים להרים פניהם כלל. ונתבייש אחד מחברו, כי שם באותו המקום, הממון הוא הבושה הגדולה מכל הבושות, ומי שרוצה לדבר דברי בזוי לחברו, הוא אומר לו שיש לו ממון, כי ממון הוא בושה גדולה מאד שם, וכל מי שיש לו יותר ממון - מתבייש יותר. על כן קברו את עצמן מגודל הבושה, וכל אחד לא היה יכול להרים פניו אפילו בפני חברו, מכל שכן בפני הגבור הנ"ל. וכל מי שהיה מוצא אצלו עוד איזה דינר או גרול, היה מבער אותו מיד ומשליכו ממנו למרחוק בחפזון גדול.

אחר כך בא אליהם הגבור, והוציא אותם (מן החפירות והקברים הנ"ל) ואמר להם: בואו עמי! כי עתה אינכם צריכים להתיירא עוד מן הגבור, (שהיו כל בני המדינה של עשירות מתייראים ממנו כנ"ל) כי אני אני הוא הגבור (כנ"ל). ובקשו מן הגבור שיתן להם מן המאכלים הללו, כדי להוליך למדינתם. כי הם בודאי יהיו ממאסים מאד בממון, אך רצו שגם כל בני המדינה יצאו מתאוה זו של ממון. ונתן להם מאלו המאכלים, והוליכו אל המדינה שלהם, ותכף כשנתנו להם מאלו המאכלים - התחילו תכף להשליך את כספם וזהבם כנ"ל, וטמנו עצמן במחילות עפר מגודל הבושה. והעשירים הגדולים והאלקות הנ"ל, נתביישו ביותר. וגם הקטנים שהיו נקראים אצלם "חיות רעות" כנ"ל, נתביישו בעצמן גם כן, על שהיו עד הנה קטנים בעיני עצמן מחמת

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

שאינן להם ממון. כי עתה נתגלה שאדורבא, הממון הוא עיקר הבושה. כי אלו המאכלים הנ"ל יש להם סגולה זו - שמי שאוכל מהם ממאס בממון מאד. כי מרגיש סרחון הממון כמו צואה וטנוף ממש. ואזי השליכו אלילי כספם ואלילי זהבם. ואחר כך שלחו לשם את הבעל תפילה הנ"ל, ונתן להם תשובות ותקונים, וטהר אותם. והמלך הנ"ל מלך בכפה. וכל העולם שבו אל השם יתברך, ועסקו רק בתורה ותפילה ותשובה ומעשים טובים. אמן כן יהי רצון. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מבואר בפסוק. שיש להקדוש ברוך הוא תנור במקום זה. והאש הוא שם. במקום אחר. רחוק מן התנור. כמו שכתוב (ישעיה ל"א): "נאום ה' אשר אור לו בציון. ותנור לו בירושלים": ועיין שם כל הקפיטל הנ"ל שמדבר מענין כל המעשה הנ"ל. "הוי היורדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו. ומצרים אדם ולא אל וסוסיהם בשר ולא רוח": היינו בחינת המדינה שסמכו עליה המדינה של עשירות שהם יושעו אותם. כי לפי טעותם סברו שהם כולם אלקות. וסוסיהם הם מלאכים כמבואר לעיל בתוך המעשה עיין שם. וזה שסיים הפסוק: "ומצרים אדם ולא אל וסוסיהם בשר" וכו'. והבן:

וכאשר במעשה זה בוודאי יש מה שרבינו רצה שנתעורר להבין בדרך של התעוררות השינה שבסיפורי מעשיות, ניגש מזהרנ"ת לגלות לנו דרכי עבודת התפילה לאור זאת המעשה

(א) וְזֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלָּה בְּצַבּוּר, דְּהֵינּוּ בְּעֵשְׂרָה פִי מִבְּאֵר שֵׁם שְׁהַמְלִיךְ עִם אֲנָשָׁיו הָיִי עֵשְׂרָה, שֶׁהֵם הַמְלִיךְ וְהַמְלִכָּה, הַבַּת מַלְכָּה וְהַתִּינּוֹק, הַמְלִיץ וְהָאוֹהֵב נְאֻמָּן, הַמְּמַנֶּה וְכוּ' וְהֵם בְּחִינַת עוֹלָם הַתְּקוּן וְהֵנָּה מִי שֵׁיִשׁ לוֹ עֵינָיִם לְרְאוֹת יְכוּל לְהִבִּין מַעֲט מַעֲט שֶׁסּוּד מַעֲשֵׂה זֹאת נּוֹגֵעַ בְּעִנְיַן מִיתַת הַמְּלָכִים וְשִׁבְרֵית כָּלִים וְתִקּוּן וְכוּבָר אֲמַרְנוּ כִּמְהָ פְּעָמִים שְׁכַל מַה שְּׂאֲנוּ מוֹצֵאִין בְּהַמְעֻשִׁיּוֹת הוּא רַק רְמֵז בְּעֵלְמָא, פְּחוֹת מִטְּפָה מִן הַיָּם וְאֶפְלוּ בְּמָקוֹם שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֶזְרָנוּ לְכוּן הָאֲמַת, הֵינּוּ שְׂזָה אֲמַת שְׂגַם עִנְיָן זֶה נִרְמָז בְּסוּד הַמַּעֲשִׂיּוֹת אֲבָל סוּד גּוֹף הַמַּעֲשֵׂה בְּעֵצָם רְחוֹק וְנִשְׁגָּב מְאֹד מִדַּעֲתָנוּ כִּי גָאוּ הַמַּיִם נִחַל נּוֹבֵעַ אֲשֶׁר לֹא נוֹכַל לְעֵבֵר בּוֹ:

פותח ביסוד ענין ביאור דברי רבינו, שאע"פ שהם פלאות העולם וכו' עלינו לבאר, ובזה מראה שגם אנו צריכים להתנהג כך, לחפש ביאור דבה"ק.

שורש בריאת עוה"ז ע"י שבירה, וכלל ענין השבירה ותיקון הניצה"ק ע"י עבודת התפילה

ובזה פותח בכלליות ענין שבירת הכלים שהוא יסוד גדול באור הזה"ק, להבין איך נעשה משפע האלוקי שמחיה הכל, איך נהיה עולם כזה של הסתרה? ומה תכלית האדם בעולם של פעולות משונות כאלו? הרי כאשר מובן אמיתת ענין השפע, שהוא היה בבחי' עשרה אורות שהם בחי' עשרה ספירות שבמקום עליון זה, בשורש הבריאה שהשי"ת עשה שהיה בהם אז אור רב ונורא בדרך שלא יכלו להחזיק זאת, ונעשה ענין של שבירה שנתרחקו ממקומם הראשון, ונפלו האורות, ונפל למקום אחר בחי' הכלי, כאשר בזה יש לימודים נוראים איך אח"כ השי"ת בירר והעלה לתקן חלק מהשבירה שמזה נעשו כל העולמות הרוחניים, אצילות נתתקן בשלימות ולהיות אחרות השם, ואח"כ בי"ע, ובעולם הזה נשאר מה שיש לנו לתקן בכל יום, וניצוצות

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

של שבירה זו נמצאים בכל מחשבה דיבור ומעשה, בכל רצח"מ, וזה עבודתנו בכל יום.

ועיקר התיקון הוא ע"י תורה ומצות, כאשר עיקר מציאות שלימות הבריור והתיקון שצריך להיות באותו יום, שהוא ענין אחר ממה שהיה ביום הקודם, ענין לגמרי חדש, - זאת נעשה בשלשה התפילות ובעבודת התפילה, הרי שענין הבעל תפילה ועבודת התפילה הוא מציאות של תיקון שבירת הכלים, ואנו מתחילים לראות הענין במה שרבינו הראה שיש עשרה שהם אנשי המלך, ומהר"ת ממש"ך לבאר בזה את מציאות העולם, באיזה רמיזות אנו תפוסים מחמת זה, ולמה קשה להתקרב לאור הצדיק שהוא מבטל הטעות המצחיק והמשונה, אשר נראה שהוא משונה אצל אחרים, אצל השני, אבל אנו שוכחים לראות במה אנחנו בעצמינו נתפסים, והתיקון הוא ע"י כח הבעל תפילה אשר נזכה לזה באור הלכה זו - עצם ענין ביאור העשרה אנשי המלך והספירות איך היו לפני השבירה, ומה ענין ובחי' 'כלא חד' בכמה מצבים של המעשה, זה שייך לביאור המעשה, בזה אנו נקבל מציאות אור המעשה למעשה.

ב) אַבְל עַל כָּל פְּנִים זֶה מוֹבֵן בְּבִאור שֵׁם שְׁמֵרְמֵז בְּעֵינֵי הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּאת מַעֲנֵן שְׁבִירַת כָּלִים וְתִקּוּן וְהֵם עֲשׂוּרָה בְּחִינַת פְּגָדָה עֲשָׂר סְפִירוֹת אֲשֶׁר בָּהֶם הָיָה הַשְּׁבִירָה וְהַפְּגָם וְהַבְּטוּל, כְּמִבְּאֵר בְּעֵץ חַיִּים שְׂאֵף עַל-פִּי שֶׁהַשְּׁבִירָה לֹא הָיְתָה כִּי אִם בְּבְחִינַת שְׂבָעָה מַלְכִים, אַבְל אֶף-עַל-פִּי כֵּן גַם בְּשֵׁלֶשׁ רֵאשׁוֹנוֹת הָיָה בְּחִינַת פְּגָם וּבְטוּל, עֵץ שֵׁם.

מדויק שהרי ידוע שהשבירה הוא בבחי' הז' מידות ולא י', ומסביר שהן אמת שעיקר שבירה היתה בז' המדות, אך בכל זאת בג' ראשונות יש כמה בחינות של ביטול, והרי שיש עשרה בחי' שנתבטל מאתנו אורם וכאילו נשברו ונפלו.

כי על-ידי שבירת כלים משם נמשכין כל התאוות והמדות רעות וכל הטעיות והמבוכות של כל באי עולם הרחוקים מהשם יתברך. שכל אחד נתעה למקום שנתעה על-ידי תאוותיו שהתעו אותו לרעות זרות כזביות שזהו בחינת כל עניני השטות והטעיות של כל הכחות המבארים שם שכלם נתעו ונבוכו מאד מאד על-ידי תאוותיהם הרעות כי זאת הכת נתעו מדעה לדעה ומסברא לסברא עד שאמרו שעקר התכלית הוא כבוד והיה להם סברות גדולות והוכחות על זה שעקר התכלית הוא כבוד.

וכת אחרת נתעו ואמרו שעקר התכלית הוא רציחה וכו' והיה לה גם כן סברות רבות על זה וכיוצא בזה בשאר הפתות וכל אחת היה להם סברות רבות על טעותם עד שאפשר באמת לטעות בהם כמו שאמר רבנו זכרנו לברכה שאינו רוצה לגלות כל הסברות שיש לכל פת וכת, כי יש להם כל כך סברות שאפשר לטעות בהם באמת וכל זה נמשך מבחינת שבירת כלים הנ"ל, שהם בחינת המדות העליונות הקדושות שלא יכלו הפלים לקבל אורם ועל-ידי זה נשברו ונפלו הפלים למטה למדור הקלפות עד שנתהפך אצלם כל המדות טובות מהפך אל הפך והפכו דברי אלקים חיים עד שנעשה אצלם סברות להפך מן האמת והכל מחמת הניצוצות קדושות של המדות העליונות שנפלו בהם שעל-ידי זה נתאחזו בהם הקלפות ומקבלים מהם כח להפך את האמת לשקר גמור מעין אותו האמת, בבחינת כל שקר שאין בו אמת בתחלתו אינו מתקיים בסופו כי כל כת וכת מהכחות הרעות הנ"ל שהיו להם סברות בדויות וכזביות להפך מן האמת, כל זה נמשך בשרשו מאיזה צד אמת בשרשו ובמקומו אבל אצלם נתקלקל זה האמת ונתעו על-ידי זה לרעות זרות מאד כל אחד מעין אותה המדה שנפל אצלם על-ידי בחינת השבירה:

כבוד המאכלים של רביה"ק נשפר את התרחקותנו מהדמיונות של הכתות הנפולות

בפתיחת הסיפור מראה רבינו מציאות הבית של הבעל תפילה, בזה מראה מהו אמיתת שליחות האדם לעולם הזה, והרי בכל זאת אנו טרודים במה שטרודים, וצריכים באמת להיות עסוקים במה שיש לעשות בזה תיקון העולם ומצות השם ומציאות קיום העולם, אלא שבכל זאת יש מצב שמכירים מציאות הטעות של התנהגות כל הגוים ברדיפת הממון והכבוד והתאוות, ויש מקום שמתחילים לראות שזה ממש משוגע ומצחיק מאד, אבל לפי מה שהאדם מעורב בגוים ועסוק במה שעסוק, צריך לקבל מהצדיק את המציאות שבאמת גם שם נמצא השם, כאשר זאת האמת.

והנה במעשה זה מעורר לראות איך למצוא שהשם נמצא, כי יש שם אור שנפל ואנחנו באנו לכאן כדי לתקנו, לזאת הוא אמת, כי יש אמת בכל שקר, אבל בלי אור רבינו איך נאחו עצמינו להכיר מציאות הדמיונות וצחוק וכו', כאשר יכולים להבין רק בדרך של הסיפור הזה לקרוא ולהתבונן ולטעום מהמטבח של רבינו, וזה בכל ענין וענין כאשר ר' נתן ממשיך לרדת להוציא אותנו מאמיתת הנפילה, אע"פ שיש מקום לומר שאנו אין לנו שייכות לדמיונות כאלו, כנראה שר' נתן הבין שיש לשפר הריחוק מהשייכות הזה יותר ויותר!

כבוד דקדושה לעומת נפילת כבוד

ג) למשל הכת שאמרו שעקר התכלית הוא כבוד והיה להם הוכחות וספרות רבות על זה, זה הטעות נמשך מנפילת הכבוד דקדושה, כי יש כבוד דקדושה שהוא כבוד השם יתברך וכבוד תורתו הקדושה וצדיקיו האמתיים שכל העולמות נבראו בשביל זה הכבוד כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (יומא לח), כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא ברא אלא לכבודו. שנאמר, כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו וכמבאר בכמה תורות בדרבי רבנו זכרוננו לברכה שכבוד דקדושה הוא שרש כל הבריאה שרש כל הנפשות, בחינת (בראשית מט) בסדס אל תבא נפשי בקהלם אל תחור כבודי וכו' עין שם בהתורה על פסוק ואיה הששה לעלה (בסימן יב), ובהתורה חבלים נפלו לי בנעמים (בסימן עא) בלקוטי תנינא ובשאר מקומות.

ומחמת שכבוד דקדושה הוא שרש כל הבריאה שנברא בשביל הכבוד, על-כן מעת שהיה שבירת כלים ומיתת המלכים שאז נפלו כל המדות הקדושות למטה, ואז נתבלבלו כל העולמות כלם כידוע שזהו בחינת מה שכתב בהמעשה הנ"ל שפעם אחת היה רוח סערה שבלבל והפך את כל העולם בלו וכו' שכל זה הוא סוד בחינת שבירת כלים וכו' שאז נתבלבלו כל העולמות ונתהפכו מסדרן האמת כידוע ועל-כן אז אחר הרוח סערה הנ"ל שהוא בחינת שבירת כלים, אז נתהוה כל הכתות רעות המבארין שם, שנפתעו ונבוכו ברעות זרות שלהם שכל זה נמשך מנפילת הניצוצות ממדות הקדושות שנפלו אליהם על-ידי שבירת כלים שעל-ידי זה טעו והפכו האמת מהפך אל הפך ואמרו שעקר התכלית הוא כבוד.

מה שבאמת, אדרבא, הדבר הוא בהפך ממש, כי עקר התכלית של הבריאה הוא רק כבוד השם יתברך ותורתו וצדיקיו האמתיים שאי אפשר לזכות לזה כי אם בשממטטין בכבוד עצמו לגמרי ובזרחים מן הכבוד לגמרי באמת, ויודעין פחיתותו ושפלותו והוא נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד, אז דיקא זכרה להגיע אל התכלית האמתית לעתיד להפכלל בכבוד ה' באמת בבחינת

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ר'

(ישעיה נח) כבוד ה' יאסף, בחינת (שמואל א ב) כי מכבדי אכבד וכו'. שאין אדם זוכה לזה כי אם כפי מה שמבטל כבודו באמת לגמרי ומשתדל ומתיגע כל ימיו להרבות כבוד המקום שהוא כבוד התורה והצדיקים האמתיים ואינו חושש על כבוד עצמו כלל וכו' כמבאר במקום אחר והם הפכו האמת מהפך אל הפך ואמרו שעקר התכלית הוא כבוד לרדף אחר הכבוד חס ושלום רחמנא לצלן מהאי דעתא:

רפואת מחלת הכבוד וגרורותיה רק ע"י תפילה בעקשנות והתמדה

בא לרפאות מחלת נפשינו, כאשר ידע ר' נתן כמה אנו תפוסים בשגעון זה - ואין להאריך כי יש מציאות של הרבר הזה ממש, וכל החיים מבלים להשיג זאת, ויש שהם בעצמם אינם מבינים כמה הם עמלים להשיג הכבוד, כי נרמה שזה רק מחמת שמוכרח לפעול לשלוט למלוך לגלות חרשות וכו' - לזאת אנו צריכים להתעורר.

ובזה מזכיר מה שיש להוריד כבוד עצמו לגמרי, כענין תורה ו' ישמע בינו וכו', כי רק כאשר האדם רוצה מאד בהתגלות כבוד השם בליבו ובמעשיו, והוא מכיר בעצמו שפלותו ופחיתותו, ובא להיות בקי בשוב שבוראי השם איתי תמיד כי יש בי נקודה טובה של עשיית כבוד להשם (וכמו שמזכיר בזה ענין 'איה השה' ח"ב סי' י"ב, שמתגבר לדעת גם במקום הסתרת הכבוד, שגם שם השם נמצא כי אין עוד מלבדו) ובאמת ממש המלך נמצא וכבוד השם מרומם וכרול ואמיתי וממשי, ואנו מרוממים כבוד - אז יש שמחה חיות ותכלית ותקווה לכל. ומי שיש בו ענין אחר בלב, הרי כמה קשה החיים, אין שום תכלית וכו'.

וכך יש להיות בקי ברצוא, להתגבר בכבוד השם, תפילה תורה ומצות מסירת נפש לכנות ולהקים כבוד השם, להביא הכל להשי"ת ולהכנס לקדושת המחשבות, שזה עיקר הכבוד [כאשר מזכיר בזה תורה ע"א - חבלים, שזה התנוצצות המוחין של התגלות הכבוד - ומבינים ענינה - לזה מזכיר שני מאמרים אלה].

ויש עשרה דרגות של כבוד וכו' - איך נאחז בזה ונצל מה שיש משנים כאילו עבודת השם הוא איזה ענין, והעיקר להיות איש מכובד, אברך חשוב, איש מכובד צריכים לעשות גם זאת במחשבה ולשם שמם, אבל איפה השכל והאיך יכולים לחיות בלי זה?

הרי לזה צריכים עבודת התפילה להנצל בכל פעם מזה, ויש להרבות בכל יום בתפילות ממש בהתמדה ובעקשנות, אז יוציא כל המחלה הזו וגרורותיה המסוכנים מאד מאד.

רציחה דקדושה לעומת נפילת כת הרציחה

ד) וכן פת האחרת שטעו בסברותיהם הרעות ואמרו שעקר התכלית הוא רציחה והיה להם סברות והוכחות רבות על זה. ובאמת אף-על-פי שלכאורה רחוק להאמין שימצאו אנשים כאלה שיהיה להם סברות שרציחה היא מצוה, אבל באמת יש טעותים כאלה בעולם עד שיכולין לטעות גם בזה, פי יש סברות רעות כאלה שיוכלו לטעות על ידם לומר שרציחה היא מצוה. כאשר כבר שמעתי מפי רבנו זכרוננו לברכה קדם שספר מעשה זאת שאמר שיש שהיה אצלם סברות והוכחות שרציחה היא מצוה וכפי הנראה מדבריו היה שראה כתוב באיזה ספר שנמצאו והיו אנשים כאלה שאמרו שרציחה היא מצוה. והיה להם סברות רבות על זה.

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

וגם זה הטעות נמשך מנפילת ניצוצות מגבורה דקדושה, כי בקדושה יש כעס ונקמה שהיא מצוה גדולה, כמו שכתוב, אל קנא ונקם ה' שזהו בחינת ארבע מיתות בית דין ושלשים ותשע מלקות שמצוה על הבית דין לדון בם את מי שנתחייב בהם והוא תקון העולמות מאד, כי על-ידי מצות ארבע מיתות בית דין מיוחדין ארבע אותיות שם הוי"ה ברוך הוא וארבע אותיות שם אר"י וכו' ושאר יחודים גדולים ותקונים עליונים נוראים שנעשו על ידם ואצלם נפלה זאת המדה עד שבאו לידי כעס ורציחה ממש והפכו דברי אלקים חיים על-ידי תאוותיהם הרעות ונטו מסברא לסברא עד שנשתגעו ואמרו שרציחה מצוה היא והיא התכלית:

בתורה ס"ד מבואר שהצדיק צריך לרדת לבחי' מקום החלל הפנוי לברר משם ע"ש, וזה ענין מה שמזכיר לפעמים שרבינו הזכיר שיש באיזה ספר איזה דבר שהיה בעולם, איזה חכמה שנראה חכמה חיצונית וכו' שבזה הכניע רבינו הקליפה הזאת, ולזה הזכיר הענין הזה, כי בזה רבינו מכניע קליפה מסוכנת הזאת, כאשר כבר יודעים כהיום מציאות הרע של הגויים האינטלקטואליים והמכובדים וגם הרפורמים וכו' מאד מאד שהם ממש רוצחים, ורק השי"ת שומר ישראל בכח ההמתקה של הצדיק.

ומה שאנו מוסרים נפש להשי"ת בכל מצוה וקריאת שמע וברכה, מסירת נפש וביטול הגוף לגמרי כאילו נתקיים בנו ד' מיתות ב"ד, שזה תיקון העולם להעלות הכל להשי"ת.

והטעות שיש אצלינו שלא כגויי הארצות, הוא בחטאים אחרים של הלבנת פנים ורדיפת אנשים שנחשב כרציחה, ועושים זאת 'לשם שמים' לטהר הבית כנסת שלו מכל מפריע בלי ניד עפעף להתבונן מה שגורם רציחות נוראות, והטעות נמצא בכמה מקומות שיש בזה קצת אמת וצריכים להתנהג בזה בחכמה יחד עם קשיחות וטוב לב, לדבר אליו ולהסביר כמה שאפשר, אבל בלי זה, הרי זו מציאות של טעות שהכעס גורם למה שגורם, והארם מרוחק לגמרי מאמונה, והוא רוצח את נפשו ע"ז.

רפואת הנפש מזוהמת אשפת השגעון, הוא רק ע"י תפילה, שייזכה להכיר מתיקות השכל ולעמוד בסדר התיקון

ה) וכן הכת שאמרו שגאוף הוא התכלית זה הטעות מבאר לכל מהיכן הוא נמשך כידוע שמצות פריה ורבייה היא מצוה ראשונה שבתורה כי לא תהו בראה לשבת יצרה (ישעיה מה). והשם יתברך הפץ בקיום העולם על-בן מצוה לפרות ולרבות, אבל אין צריכין לעסק בזה כי אם בשביל קיום המצוה לברך בקדושה ובטהרה גדולה, כמבאר בכל הספרים הקדושים והם מגדל תאותם הטו את דעתם מן האמת עד שאמרו שזה עקר התכלית רחמנא לצלן מהאי דעתא ומכל דעותיהם הרעות, רחמנא לשבך:

כאשר בזה נתפסים כל הגוים וכל מציאות הזוהמה והשאל תרותית, שע"ז מאבד את העוה"ז ואת העוה"ב, והשי"ת קדשנו מכל הגוים, להכיר שאין צריכים כלל שייכות למה שהוא עב ומגושם, כי אין בזה ממש רק טעות משונה.

אלא שמחמת קיום העולם עשה השם משיכת התאוות, ובקל יכולים לעמוד להכיר נוראת ההפסד והצרות הרבות שיש מחמת זה, המרירות והריקנות ותכלית השגעון, ובכל זאת הרי מי שנתפס, חושב שאי אפשר לו לצאת מחמת הטעות של הכת, כי נפלו המידות בשבירה, וזה

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

נמשך לצורך התיקון ולזה יש באמת שורש לענין משיכה זו, אבל במציאות העוה"ז הוא הפח אשפה של פסולת כל המציאות, וע"י תפילה הרי יכולים לזכות לצאת מזה להכיר מציאות מתיקות השכל, והכח שיש בו לקדש המחשבה ולעמוד בסדר התיקון.

ו) וכן הכת ש'אמרו ש'זה שאוכל מעט ואינו נזון ממאכלים של שאר בני אדם הוא ראוי להיות מלך ובחרו להם לפי שעה עשיר למלך.

זה הענין יכולין להבין קצת ענין הטעות הזה מהיכן נמשך, כי יש צדיקים אמתיים שהם קדושים באמת ושברו תאות אכילה באמת לגמרי עד שאינם יכולים לאכל כי אם מעט רמקט וגם זה המעט שאוכלין הוא בקדשה נוראה עד שכל מאכלם ומזונם אינו מאכל ומזון שהעולם נזוין ממנו, כי מאכלם הוא בבחינת מן שהוא בחינת (תהלים עח) לחם אבירים אבל איש שהוא מזון שהמלאכי השרת נזוין ממנו והוא בחינת מאכל הצדיקים האמתיים בבחינת (מכילתא בשלח), לא נתנה תורה אלף לאוכלי הפן וכמבאר בספר הא"ב (אות א אכילה סימן ה) מי שלמודו במחין זכים עד שהוא נזון ממאכל שהמלאכים נזוין ממנו וכו' וכן מבאר בדברי זכרוננו לברכה שיכולין לזכות על-ידי רבוי התבודדות וכסופין להשם יתברך שעל-ידי זה עושה נפשות וכו' ועל-ידי זה זוכין שיהיה כל מאכלו בבחינת לחם הפנים כמבאר בהתורה אית לן בירא בדרבא (בסימן לא).

וכן מבאר בהתורה תפלה לחבוקוק (בסימן יט) שעל-ידי שלמות לשון הקדש שעל-ידי זה זוכין לשמירת הברית על -ידי זה זוכין שכל מאכליו ותענוגיו אינו כי אם מההתנוצצות האותיות הקדושים שבאותו הדבר שהוא אוכל ושותה וכו', נמצא שזה הצדיק שזוכה לזה אינו אוכל ושותה מאכל ומשקה של שאר בני אדם כלל רק הוא אוכל ושותה אותיות קדושות שהם בחינת נפשות קדושות שהוא בחינת פנימיות חיות המאכל שמשם עקר החיות הפנימי וכו' וכבר מבאר אצלנו מעשה נוראה מענין הצדיק שזכה לזה שראה בשעת אכילתו שכל הלחם שהיה מנח לפניו היה בלו אותיות וכו'.

נמצא שיש צדיקים אמתיים גדולים כאלו שמאכלם אינו כלל מאכל של זה העולם ומזה נמשך הטעות של הכת הנ"ל שאצלם נפל האמת כנ"ל עד שחברו בצבועים ושקרנים המתדמין עצמן בקוף בפני אדם, ומרגילין עצמן לאכל מעט מחמת גדלות וגסות הרוח כדי להתפבר ולהתיקר על-ידי זה מחמת שרואין שזה הדבר חשוב עכשיו ובשביל זה מקבלין אותו לרבי ומנהיג בשרואין שאוכל מעט ברקות בחן של שקר אשר באמת עדין לא התחילו לילך בדרכי ה' ועדין לא נגעו בהקדשה ובתורה הקדושה כלל ועדין לא התחילו לשבר שום תאוה ומנה כלל וגם אפלו תאות אכילה עדין לא התחילו לשבר כלל רק ממעטים באכילה בשביל כבוד. וכל זה ויותר מזה מרמז בדברי רבנו זכרוננו לברכה בהמעשה הנ"ל בהכת שטעו בו ובחרו להם שראוי לקבל מלך מי שיש לו שפע מזונות הרבה ואינו נזון ממזונות של שאר בני אדם, רק ממזונות דקים וכו' והבין:

תכלית האכילה אינו לצורך בריאות אלא לתקן העולם

נהה בענין הכבוד בחרו ענין מקובל אבל מוטעה, בענין הרציחה וניאוף בחרו דבר שידוע כרע, אך באכילה עדינה בחרו דבר שנראה אצל הכל כתכלית התכליתים ומשתוקקים להגיע להיות בריא וקל, ויש בזה הרבה אמת מצד צורך הבריאות והשלטון העצמי, ויש להתנהג בזה לפי הנצרך.

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

אבל באמת יש בזה טעות נורא, כי מציאות האכילה אינו בשביל בריאות אלא תיקון העולם, והעיקר לתקן ולהעלות כבוד השם, ולזה נצרך עבודת האכילה, ואין לעשות עסק ממציות חלק הבריאות רק ללמוד החכמה הזאת להבין מה שצריך, ואז מותר לטרוח להתנהג בדרך טוב כאשר הכל לשם שמים, אבל בלי הנקודה הזאת, הוא כמו הכתות הרעות האחרות, ואע"פ שיש בזה שורש של אמת מאכל אחר וכו', הרי אם זאת לצורך בריאות לבד או לצורך מה שר' נתן מזכיר, מציאות הכבוד והגסות והמנהג היפה וכו' הרי כנ"ל, וכמו שעיקר עבודת האדם הוא התעלות הכבוד ושבירת תאות ניאוף ותאוות הכעס והרציחה, כך עיקר העבודה הוא שבירת תאוות אכילה שהאכילה יהיה מאכל אחר, לא של בני אדם אלא של אותיות וניצוצות, ומהרנ"ת מראה בזה יסודות קדושת אכילה:

כמה יסודות בקדושת האכילה

א. אמונה שיש צדיקים שזוכין שפלא מאכליו ותענוגיו אינו פי אם מההתנוצצות האותיות הקדושים שפאותו הדבר שהוא אוכל ושותה וכו', לתאר לפני עיניו שמתדבק בהצדיק הזה אשר באמת אינו אוכל ושותה מאכל ומשקה של שאר בני אדם כלל. רק הוא אוכל ושותה אותיות קדושות שהם בחינת נפשות קדושות שהוא בחינת פנימיות חיות המאכל שמשם עיקר החיות הפנימי וכו'. להתקשר שהאמת הוא כמו המעשה הנוראה מענין הצדיק שזכה לזה. שראה בשעת אכילתו שכל הלחם שהיה מונח לפניו היה כולו אותיות.

וע"פ זה להבין שיש קליפת נגה, שזה מה שמכיר מראה טעם וריח של מאכלו, אבל באמת הוא כמו שמבואר בתורה י"ט שזה ענין האותיות וכו' וכל עבודתינו להשלים קדושת לשון הקודש ע"י תרגום, וכמו שמבואר בתורה ב' ח"ב 'ימי חנוכה' ענין 'אחרות הפשטות מפעולות משתנות'.

ב. לבטל ההסתרה שבתוך הסתרה שהוא אכילה כמ"ש בתורה מ"ז הסתרת פניך וכו' ולגלות הרעת שהוא אכילת מן, ואז לראות שהכל סתרי תורה, והשי"ת נמצא בכל דבר מאכל ומשקה (זהו הארת הש"ע נהרין שנעשה ע"י שחושבים במציאות חכמה בינה, היינו מה שמבין ומה שהמציאות שרק השם משפיע חיות המאכל, ועי"ז נעשה בחי' מנוח וכו', שזה הארת הרעת שהמאכל מתעכל במעיים ונמצא בכבוד ומשם עולה להמוח ומשם לעולמות עליונים לתת להם מזון, ועי"ז נמשך לו כח גם כן. זהו המאכל שלנו) שזה בחי' מן שהוא בחינת לחם אבירים אכל איש. להיות ניזון ממאכל שהמלאכים ניזונים ממנו וכו'.

ג. יסוד הכל הוא ע"י כיסופין והשתוקקות לפנות בוקר וכו' ובכל עת עוד קצת, עד שיוכל להכניס מה שבחוץ לפנים, לאור תורה ל"א - מדברא למתא, כי יכולין לזכות על ידי ריבוי התבודדות וכיסופין להשם יתברך שעל ידי זה עושה נפשות וכו'. ועל ידי זה זוכין שיהיה כל מאכלו בבחינת לחם הפנים.

ד. ושורש הכל מבואר בח"ב תורה ז' שמקבל הארת הרצון ע"י שמקבל הרעת להחיות את עצמו גם בבחי' דרי מטה, להאמין שגם הוא שייך לקדושת אכילה הן בעת הקטנות והן בעת שהוא בבחי' דרי מעלה, ונעשה מכלליותם הארת הרצון. ואז אפשר גם לרקק באכילתו באמת יותר.

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

ז) וכן הכת שאמרו שמליצה ודבור הוא התכלית, דהינו שידע כמה לשונות ויהיה מליץ נאה וכו' זה הטעות מבאר גם פן קצת, כי ידוע את כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש עכשיו על-ידי המליצים הפושעים, כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה בדרך צחות כששבח את המליצה מאד ואמר אחר כך, אבל יש מליצים שהם פושעי ישראל, כמו שכתוב (ישעיה מג) ומליציך פשעו בי, כי כל המחקרים והפלוסופים והאפיקורסים רבם ככלם הם מליצים גדולים ובחרו בדרך המליצה מאד ללמד לשונות רבות ולדבר צחות ולהיות בעל לשון ומליץ נאה כידוע ומפרסם כל זה ובאמת בשרשו שבקדשה המליצה טובה מאד וכאשר שבח רבנו זכרוננו לברכה בעצמו את המליצה מאד ואמר שהמליצה יש לה כח גדול לעורר את האדם וגם למעלה יכולין לפעל לעורר רחמים וישועה גדולה על-ידי המליצה, כי אמר שגם המלמד זכות למעלה נקרא על שם זה מליץ על שם המליצה דיקא, כי זה הזכות בעצמו שהוא מלמד על איזה אדם אם היה אומרם כך בלי דרכי המליצה לא היה פועל כלום לעורר רחמים עליו, כי הלא גם בלעדו יודעין מזה הזכות, אך עקר בחו של המלמד זכות לפעל ישועה ורחמים הוא על-ידי המליצה על ידי שאומר אותו הזכות וכיוצא שמלמד בדרך מליצה, דהינו שמציע הדבר יפה בטענות נאות ונכונות ובדבורים יפים ובמליצה נאה על-ידי זה יש לו כח לעורר למעלה רחמים וישועה.

וכן למטה רואים בחוש כח המליצה כי אם היו אומרים לאדם סתם שפלוני מת לא יתעורר כל כך לבכות הרבה, אבל אם יעוררו עליו בדרך המליצה להציע הדבר ולהרחיבו כמה נאה היה אדם זה וכמה נאים מעשיו וכו' וכיוצא בזה בדרך המליצים אז יש כח על-ידי המליצה לעורר ולשבר לב האדם מאד כל זה שמענו מפי רבנו זכרוננו לברכה ואחר כך סים אבל יש מליץ שהוא פושעי ישראל בחינת ומליציך פשעו בי כנ"ל.

והנה ענין זה של מעלת המליצה הוא נצרך מאד לכל אדם החפץ חיים אמתיים ונצחיים הרוצה לגשת אל הקדוש לילך ברכי ה' לשוב אליו יתברך אשר העצה הכללית שהוא יסוד כל העצות הוא ההתבודדות והשיחה בינו לבין קונו, כמבאר אצלנו כמה פעמים, דהינו שירגיל עצמו בכל יום לילך למקום מיוחד להתבודד שם ולפרש שיחתו לפני יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו ולהרבות בטענות והפצרות ובקשות ופיוסים בלשון שמדברים בו, (דהינו במדינתנו בלשון אשכנז שאנו מדברים בו) שיעזרהו השם יתברך ויזכהו לשוב ממעשיו הרעים ולהתקרב אליו יתברך וכו' ולענין זה הוא דבר גדול ענין המליצה, דהינו שירגיל עצמו להרחיב שיחתו ולהרבות בטענות ולבקש למצא לעצמו בכל פעם דברי תחנונים ופיוסים חדשים וטענות נאות ודברי התעוררות של רחמים הרבה בדרך המפצירים, בדרך הבאים לפני מלכים ושופטים להתחנן על נפשם כשיודעים בעצמם שהם חייבים והם באים לפייסם שאז מגדל מרירות נפשם יוצא מלבם ממילא דברי תחנונים ופיוסים הרבה עד שלפעמים מעוררים לב המלך או השופט עד שמתחיל לבכות עמהם גם כן מגדל הרחמנות וכיוצא בדבורים אלה הרבה:

כי לענין שיחה בינו לבין קונו שהוא עקר התכלית האמת שצריכין לזכות על-ידי זה לחיים נצחיים לעולמי עד ולנצח נצחים ולהנצל מבאר שחת ומטיט היין וכו'. לענין זה צריכין כל מיני דבורים שבעולם תחנונות ובקשות ורצונים ופיוסים והפצרות ורחמנות וחנינה וטענות וכיוצא בזה הרבה וכל עניני דבורים אלה וכאלה הם כלם כלולים בבחינת מליצה, כי כל זה נמשך בשרשו מבחינת מליצה העליונה שמשם יסוד דוד המלך עליו השלום, ספר תהלים ברוח קדשו שזכה על-ידי רוח קדשו למליצה וקדושה באמת עד שזכה שספרו הקדוש ספר תהלים כלול

מכל לשונות המליצה הקדושה, ועל-כן באמת יש לו פח גדול לעורר לב האדם ולעורר רחמים העליונים כשאומרים אותו בכונת הלב ולקרב את האדם להשם יתברך.

והנה מחמת שבקדושה המליצה יקרה מאד, מזה נמשך שאצל הכת הנ"ל נפלה המליצה עד שהפכו דברי אלקים חיים ובחרו במליצה לרעתם לבלות כל ימיהם על דרכי מליצה כדי להמשיך לב ישראל חס ושלום לררכי המחקרים והפלוסופים אשר כל באייה לא ישובו ולא ישיגו ארחות חיים אשר על-ידי זה עוקרין את עצמן ואת בנייהם ותלמידיהם ההולכים בעקבותם משני עולמות כידוע ומפרסם דרכיהם הרעים למה שבאים על -ידי מליציהם הפושעים עד שמחללים שבת בפרהסיא. ומדברים סרה על ה' ועל תורתו הקדושה על תנאים ואמוראים. ומתולוצצים מאגדת רבותינו זכרונם לברכה שבגמרא ומדרשים והולכים בדרכי העוכרי כוכבים ובמנהגיהם ומכריחים את עצמם ומגילים את עצמם בכל עת ללכת בדרכיהם ובמנהגיהם דיקא הן בעניני הדירות וכלים ובמלבושיהם ובכל תנועותיהם כמפרסם אשר התורה הקדושה הזחינו על זה (ויקרא יח) ובחקתיהם לא תלכו שאסור להתדמות להם בשום דבר, כמבאר בשלחן ערוך (יורה דעה סימן קעח) ולבלות ימים על מליצה כזו שאינה מקרבת להשם יתברך ולעבודתו אדרבא מרחקת ועוקרת את האדם מלגמרי רחמנא לצלן בודאי אין שגוען יותר מזה.

והוא ממש ענין הפת הנ"ל, שבחרו באיש צרפתי משגע למלך בשביל שהיה מליץ נפלא והיה יודע כמה לשונות והיה מדבר תמיד אפלו לעצמו ואף-על-פי שהם רוצים לכסות השקר והאפיקורסות שלהם באמת, דהינו שבתחלה מטעים את בני ישראל ואומרים שרוצים ללמדם מקרא היטב בכל דקדוק הלשון, אבל באמת כל פונתם להרע וזה עקר האפיקורסות שלהם שכופרים בתורה שבעל פה לגמרי כמו הקראים ממש וכשכופרים בתורה שבעל פה אזי ממילא הם כופרים בתורה שבכתב, כי אין יודעים שום דבר מתורה שבכתב בלי דברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא ומדרשים שהוא תורה שבעל פה ותפח רוחם ונשמתם שמכריחים עצמם תמיד לפרש המקרא על-פי דרך הפשוט דיקא בלי שום דרשה מדרשות רבותינו זכרונם לברכה, ופנימיות כונתם הרעה נגר לעין כל למי שקבי בהם קצת ובדרכיהם הרעים שכל כונתם לפרש המקרא על-פי דרכי המליצה לכד כאלו אין בה שום פנימיות חס ושלום והם משבחים את משה רבנו עליו השלום מאד ואומרים עליו שהיה מליץ ובעל לשון גדול מאד. וקצת נביאים אין נראה להם דברי מליצתם אוי להם אוי לנפשם.

ואם ידלגו על ההרים ואם יקפצו על הגבעות לא יוכלו לפרש את התורה הקדושה שתהיה מתישבת על-פי דרכי המליצה, כי יש הרבה מקראות בתורה בלי שעור שאין סובלים פרוש על-פי פשוט כלל, ובפרט שהם סותרים הדין כפי המקבל בדינו מפי משה רבנו עליו השלום בעצמו, כגון (דברים טז) ששת ימים תאכל מצות וכו' וכן (שם) ובשלת ואכלת בפסח שבאמת אינו נאכל אלא צלי וכן (שם כה) ארבעים יפנו וכו' וכיוצא בזה הרבה ובפרט כל הספורי מעשיות שבתורה שכל אות ואת ובכל נקדה ונקדה של כל התורה הקדושה יש רזין עלאין רזין גניזין רזין ורזין ורזין לעלא ולעלא עד אין סוף ואין תכלית וכבר מבאר בזה הקדוש שמקלל הרבה את הכופרים שאומרים שאין בהתורה פי אם הפשוט ועל-כן באמת אין צריכין ללמד מקרא כי אם עם פרוש רש"י לבר, שרש"י הקדוש מכריח עצמו מאד לפרש המקרא על-פי פשוטו אבל בכל המקומות שאי אפשר לפרשו על-פי פשוטו מחמת קבלת רבותינו זכרונם לברכה הוא מפרשו על-פי דברי רבותינו זכרונם לברכה. וגם בהמקומות שמפרש המקרא על פי פשוט

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

מביא על-פי רב דברי זכרוננו לברכה במדרשים וגמרא לידע ולהודיע שיש עוד כמה דרשות בזה המקרא והפורש עצמו מפורש רש"י ללמוד באור שלהם הרע וכיוצא באלו הפרושים הוא פורש מן החיים. ועוקר את עצמו מחי החיים ומתורתו הקדושה ואי אפשר להאריך בזה כאן, כי יקצרו המון יריעות לספר בגלל מרירות הצרה הזאת שנתהווה עכשיו בדורותינו שנתפשטה הנגע הזאת גם במדינתנו:

ועקר מעלת המליצה הוא בשביל התכלית האמיתית לזכות להתקרב על ידה להשם יתברך ומי שזוכה למליצה כזאת ומבלה ימיו להמליץ דבריו לפני השם יתברך בתפלה ותחנונים וכו', או להמליץ דבריו לישראל לעזרם לעבודתו יתברך באמת בודאי אשרי לו אשרי חלקו.

ומי שאינו זוכה לזה בשלמות אינו מעכב לעבודתו, כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטוהי עם בריותי ואינו חפץ מהארם שיעשה מה שאין ביכלתו ויכול להתקרב להשם יתברך על ידי שיחתו איך שהוא ואיך שדבר יזיה נחשב בעיני השם יתברך למליצה פה ונאה, כי אצל השם יתברך העקר הוא האמת שיהא פנות לבו באמת, כי אחר פנות הלב הן הן הדברים כמו שכתוב, קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראוהו באמת, ומי שמכוון לבו באמת, אזי אף-על-פי שאינו מליץ ולא למד דרכי המליצה מעולם, אף-על-פי-כן ממילא נפתח פיו ולבו, ויוכל לדבר בדברים נאים וטענות נכונות להשם יתברך וכו', שהם נמשכין מבחינת מליצה דקדושה. ועל כל פנים לא יקלקל בדבריו.

אבל אלו הנ"ל המרגילים בניהם ללמוד מקרא על-פי דרכי המליצה שלהם שבאים על ידי זה לכפירות גדולות ורשעות מפרסם כנ"ל על זה נאמר, ומליציה פשעו כי כנ"ל ועל זה נאמר (ערכין טו) ומה יתרון לבעל הלשון וכמו שכתוב (עמוס ה) הסר מעלי המון שריד וכו' וכתוב (יחזקאל לה), והעתרתם עלי דבריכם. וכתוב (תהלים עה), אל תרימו למרום קרנכם תדברו בצואר עתק וכתוב (שם לא), תאלמנה שפתי שקר הדברות על צדיק עתק בגאווה וכו' וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, 'תאלמנה', יתפרכו יתרחשו ישתתקו, הדברות על צדיקו של עולם וכו' הכלל שעל-ידי שיש מליצה דקדושה שהיא דבר יקר מאוד על-ידי זה נתעו על-ידי תאותם הרעות עד שאמרו שעקר התכלית הוא דברן ובעל מליצה ובחרו להם איש צרפתי משגע שהיה יודע כמה לשונות, למלך, ובודאי הוליד אותם בדרך הישר, אזי להם:

סכנת כת הדברנים בימינו

ר' נתן מאריך בזה בפשטות כי זאת היה הנגע בדורות האחרונים שהתדמו לעכו"ם ועסקו בחכמות והיה חן של שקר שמשך את כולם ע"י הכתבים והפלוסופים, והיה נדמה לכבוד ולגדולה ומזה נעשו כל האפקורסים וכל מה שנמשך מהם עד היום, השם ירחם.

ובתוך דבריו מתגלים עצות נוראות איך לדבר דברי התבודדות ואיך שהצדיקים מליצים טוב, וזה ממש כח המשכת כל ישועה, כל החיות של האדם שידבר ויפשר במליץ טוב לפני השם, זה כל חיינו וזהו סדר המשכת החיות לכל העולמות, כי זה האמת, אלא שיש שקר מול זה, כמו שר' נתן מאריך להזהר מכל הטעות הנורא שמחוק כל כך הרבה נפשות ר"ל, ממש מחוק את העולם וגרם מה שגרם. והנה בימינו זה מציאות הכתבים והדיבור שמושך בכמה וכמה כלים מכלים שונים, וכבר אין מבחינים בגודל הסכנה, אלא שיש מציאות של ליצנות ודיבורים רבים שמדברים ומדברים לשון הרע ודעות והצעות ואין מתייחסים כלל להאמת, וכך מדברים

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

נושאים ביהדות בישיבה ובחסידיות וכו' וסביב הלימוד ועוד, אבל הכל דיבורים שאין בהם תכלית, והוא כת השולט בתבל ממש, ואותה הסכנה שהיה אז יש גם היום אלא שאין מכירים בסכנה, ועלינו להתעורר להיות מכלל מליצי יושר על ישראל ולהרבות בדיבורי התבודדות ותפילה.

ח) וכן הפת שאמרו שעקר התכלית שמחה ושכרות מבאר גם בן קצת, כי שמחה וקדושה הוא בודאי דבר גדול מאד, דהיינו לשמח בה' ובתורתו הקדושה שזה עקר שלמות העבודה, כמו שכתוב (דברים כח), תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה וכו' כי שמחה וקדושה הוא הנקודה הקדושה של כל המצות, כמו שכתוב (תהלים יט), פקודי ה' ישירים משמחי לב כי העקר הוא לזכות לשמח בה' בבחינת (שם קד) אנכי אשמח בה' וכמו שכתוב (שם לג), כי בו ישמח לבנו וכו' וכתוב (שם מג) ואבואה וכו' אל אל שמחת גילי וכתוב (שם לב) שמחו בה' וגילו צדיקים וכתוב (שם צז), ה' מלך תגל הארץ וכו' ישמחו השמים ותגל הארץ וכו' ועל זה אמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת ח), ושפחתי אני את השמחה אשר אין טוב לאדם וכו' כי אם לאכל ולשתות ולשמח, שדרשו רבותינו זכרונם לברכה, לאכל ולשתות ולשמח בשבתות וימים טובים.

כי באמת מי שהוא בכלל האמונה הקדושה האמתית יש לו לשמח כל ימיו בכל עת ובכל רגע, כשיזכר את עצמו הטובה והחסד הנפלא שעשה השם יתברך עמנו על-ידי משה רבנו עליו השלום אשר פתח את עינינו והמשיך עלינו את האמונה הקדושה להאמין בה' ובמשה עבדו, לקיים תורתו ומצותיו הקדושים בכל יום, אשר אפלו פושעי ישראל מלאים מצות ברמון וכלנו מאמינים באלקים חיים ומלך עולם, חי לעד וקים לנצח ארון כל לעלא מן כלא ולית לעלא מנה יתברך שמו בפי כל חי לנצח.

ואי אפשר לבאר בכתב ובעל פה עצם השמחה הזאת כי לגרלתו אין חקר כי השמחה הזאת הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבה בבחינת נודע בשערים בעלה וכו', כמבאר מזה במקום אחר.

צרת ניגוני הדוד האחרון שמרבים עצבות מחמת שאין בהם כוונת חיות ושמחו בה'
ומהשמחה הקדושה הזאת כשנפגמת חס ושלום, מזה נשתלשל הטעות של הפת הנ"ל שפחרו בהשמחה של הוללות ושכרות שעל זה נאמר (קהלת ב), ולשמחה מה זה עשה וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בפרק במה מדליקין (דף ל), 'ולשמחה מה זה עשה', זו שמחה שאינה של מצוה 'ושפחתי אני את השמחה', זו שמחה של מצוה, ללמדך שאין השכינה שורה מתוך עצבות וכו' אלא מתוך שמחה של מצוה:

אין מה להוסיף רק לחזור על דברי ר' נתן כמה יש להיות בשמחה ממש כמו שמבאר בזה - ולענין הטעות שיש בענין השמחה, בזה קיצר ר' נתן. מה נאמר ומה נדבר כי זה היום עיקר הצרה כי נתרבו כמה מיני שירים וניגונים וכו' ומוכרחים להמשיך בזה מחמת ריבוי העצבות וחסרון העצה, כי רחוקים מעצת רבינו ומר מאד, ונעשה מציאות של שמחה וריקודים, ויש בזה דרגות רבות, אם זה כן נכלל בהקדושה או ממש בבחינת 'לשמחה מה זה עושה' שזה צרה גדולה ובלבול גדול, כי אז מתחזקים בשמחה ואין מבינים למה הוא עצוב כזה, ורק מחמת שמנגן כל כך הרבה בלי כוונה של חיות בהשם.

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

ט) וכן בענין החכמה, שהיתה בת אחת שחקרו ואמרו שעקר התכלית הוא חכמה, זה הטעות מבאר מאד מהיכן נמשך, כי בודאי הוא אמת שחכמה דקדושה יקרה מאד, כי כל הבריאה היתה על-ידי החכמה, כמו שכתוב (תהלים קד), כלם בחכמה עשית והחכמה היא חיות הכל, כמו שכתוב (קהלת ז), החכמה תחיה.

אבל עקר החכמה היא ליראה את ה' ולעבד אותו יתברך, כמו שכתוב (תהלים קיא), ראשית חכמה יראת ה' וכו' כי עקר אמיתית החכמה הוא לדעת שרחוק ממנו החכמה, בבחינת (קהלת ז), אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני וכו', כמבאר בדברי רבנו זכרוננו לברכה שעקר החכמה שישכיל שרחוק ממנו החכמה, כי באמת אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' ועקר החכמה האמתית הוא מי שזוכה לשכל האמת להבין ולהשכיל האמת שהעקר הוא לעבד אותו יתברך בתמימות ובפשיטות גמור ועל-ידי זה דיקא יזכה לעקר החכמה האמתית, דהינו לדעת אותו יתברך באמונה שלמה באמת, שזה עקר החכמה, כמו שכתוב (ירמיה ט), אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי וכתוב (משלי א), יראת ה' ראשית דעת.

אבל מי שחכמתו מרבה ממעשיו, מפל שכן הכופרים לגמרי במצות מעשיות רחמנא לצלן, עליהם נאמר (ירמיה ח), הנה בדבר ה' מאסו וחכמת מזה להם, כי אין שטות ושגגון יותר מזה, כשאדם ילוד אשה קרוץ מחמר רוצה לחקר ולהשיג בשכלו דרכי ה' ורוצה להתחכם על ה' לידע טעמי מצותיו על-פי שכלו או לידע דרכי הנהגותיו יתברך, ועל זה נאמר (משלי כו), ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו וכתוב (ישעיה ה), הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבנים וכיוצא בזה הרבה.

ושלמה המלך עליו השלום לרב חכמתו אמר (משלי ל), כי בער אנכי מאיש ולא-בינת אדם לי, ואפלו על קצת הטעות שטעה ורצה להתחכם מעט כנגד תורת משה, התחרט אחר כך מאד ואמר לאיתיאל ואכל וכו' כי בער אנכי וכו' מי עלה שמים וכו', כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה, מפל שכן וקל וחמר שאר אנשים.

הכלל, שעקר החכמה שיקרה מאד היא בחינת יראת ה', בחינת (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עשיהם ללומדיהם לא נאמר אלא לעשיהם (ברכות ז) ועל-ידי זה דיקא זוכה לחכמה האמתית, דהינו לדעת ולהשיג אותו יתברך בחינת (דברים ו) וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים וכו' שזה הדעת הקדוש אי אפשר להשיג כי אם על-ידי תורה ומצות ומעשים טובים בתמימות ובפשיטות שזהו בחינת חכמת תורתנו הקדושה שהוא עקר החכמה האמתית, כמו שכתוב (משלי ח), אני חכמה וכו' אני בינה וכו'.

ואצלם נפל החכמה הזאת דקדושה עד שאמרו שהחכמות שלהם שהם חכמות חיצוניות הם עקר התכלית אשר על-ידי חכמות כאלו הם עוקרים עצמן ואת הנמשכין אחריהם מעולם הזה ועולם הבא ואין להם שום חיות לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כמבאר בדברינו במקום אחר שמי שאין לו אמונה אין לו שום חיים כלל וכמו שכתוב (איוב ה), לכר חכמים בערמם שהחכמים נלכדים בחכמתם של עצמם וכמבאר בדברינו בכמה מקומות. נמצא שגם אלו שפחדו בחכמה לתכלית צריכין גם כן תקון גדול להשיבם מחכמות שלהם אל החכמה האמתית, שהוא תורה ומצות ומעשים טובים וכו':

עיקר החכמה האמיתית רק מה שמביא לתמימות ויראה ולחזור לה'

מה נוסף כאשר הכל טועים אחר החכמות חיצוניות, מדברים וחושבים בצורה של חכמות בכל ענין וענין, כאשר צריכים זאת לפרנסה, ורק בזה נחשב לבן אדם וכו', ומי יתן ונטעם טעם של חכמה אמיתית, כאשר עיקר החכמה הוא להתקרב להשי"ת לירא את השם וכן חכמות פנימיות התורה שהם עיקר אמיתת חכמה הנוראה, והוא רק כאשר מתדבר ומביא לזה, כאשר מצא לנכון לעזור בזה, כי יש המכבדים דרכי החכמות שבנגלה ובנסתר, ומה נאמר הרי ר' נתן חוזר ומעורר מהו עיקר החכמה תמימות ויראה, איך לחזור להשם, ובוודאי זאת ע"י תורה וחכמת התורה בנגלה ובנסתר, אלא שמעורר להזהר לבקש אמת, והוא האמת.

ועי"ז מצא כיתות של דרגות של חכמה שהם מסתירים הכל, כי נדמה כחכמה שהרי הוא חכם ופרופסור, אבל באמת אין בזה שום טוב והוא מנוול וכו', וכו', כי החכמה אין בה מעלה אמיתית והוא כלי של הס"א לרמות את האדם ולמרר את חייו, אבל עבודת השם בדרך התמימות שמתאחד בחכמה הוא התכלית, וכל נקודה של חיות הוא נורא וגדול מאד. כאשר מבחין ההפרש ועשה לשם שמים שזה עיקר החכמה.

כת האכילה שנדמה שיש בזה הנאה להרבות במאכלים

(י) וכן הכת שכתבו להם למלך מי שאוכל הרבה גם זה נמשך מחמת שבקדשה ודאי מצוה שיאכל האדם כפי ההכרח כדי שיהיה לו כח לעבוד את ה', וגם יש אכילה של מצוה ממש, כגון אכילת שבת ויום טוב ואכילת מצה וקדשים. ומזה נמשך ונפל להם הטעות שאמרו שהתכלית היא האכילה ושאריבין לאכל הרבה ונשתגעו בשגעון שלהם שזהו עקר התכלית. וכבר מובא בספרים שהיה מלך אחד שהיה בטעות של הכת הזאת שאמר שהתכלית היא האכילה והיה מתפלל ואומר, אלקי תן לי בטן שאוכל לאכל הרבה כאשר שמעתי ספור זה מפי רבנו זכרוננו לברכה בפעם אחר קדם שספר מעשה זאת:

לכאורה ענין זה הוא מקושר לענין קדושת אכילה, והכת הנ"ל של אכילה קלה שאינו כמו שאר אנשים, שזה הכת מעורב עם כבוד ובריאות, אך כת הזאת הוא מעורב עם תאוות אכילה בדרך בולמוס או הגרלת האברים כמו שמצטייר בהמשך המעשה שתופס מקום בעולם יותר משאר אנשים, והנה ביארנו דרכי קדושת אכילה למעלה, ויש לחזור בזה עוד פעם כי קדושת אכילה הוא עיקר האדם, אבל יש להבין שבאמת בטעות זה שהעיקר הוא אכילה מונחים העולם מאד, כי נדמה שזהו התכלית שיהיה כסף בשביל להנות מאוכל, כאילו שיש בזה הנאה, וזה גלות להסתובב כל מקום ומדינה להכיר מאכלים, אע"פ שהכל אותו לחם ירק בשר או חלב, הרי הרמיון גדול, ויש שנמצאים בבית סוהר כבר וקשה ומר הזה, שמבלבל ומוריד את האדם מכל תכלית וגורם כל חטא ועביות.

ומצד הקדושה הרי יש לתקן העולם, וזה עיקר דעת כמו שמזכיר בזה, ומשמע שאפילו אם צריך לאכול יותר ממה שרגיל, הרי יש לתקן, והטעות הוא מציאות ידועה כנ"ל אשר כנראה ר' נתן לא ידע מזה ורק שמע את הסיפור מרביה"ק שיש שגוען בזה, ובכח המעשה נזכה לצאת ממשיכת העביות ומה שרוצים להיות בר אברים וגדול וידוע בעולם שזה דומה לזה.

צריך רחמי שמים לתפוס את העונש של תאוות ממון

(יא) ובזה ניגש לעיקר מה שמשעבד כל ימינו, ועיקר מה שמרחק מהתכלית ותופס האדם בדרך שאין יכול להתעורר לרצון להשי"ת, שזה ההתמסרות ועשיית המציאות מעבודה וממון, אשר בוודאי הוא עניין שקשה לאנשים להבין, שהרי ממון הוא מוכרח מאד, וכל מצוה וכל דבר שבקדושה הוא עי"ז, וכל הנורמליות והכבוד של האדם, המעמד והשידוכים, והנה ברברי רביה"ק אינו מזלזל במה ש'רבי מכבד עשירים' וברכה"ק מגלה איך יש לעסוק בענין הפרנסה בקדושה גדולה, ואין ליפול ולהתבלבל מזה כי באור הדעת יש מקום לכל דבר.

אבל זאת עיקר הארת הדעת שיש להתעורר בכח הסיפור הזה, להבין מה שנפלנו, וזה יובן ע"י שתבחון את עצמך איך אתה חושב על ענין הדרך של הבעל תפילה? האם אתה מבין שכל הכבוד מגיע לו וזה האמת? או אתה תפוס בטעות כמה שרק רבינו יכול להאיר, שתתפוס כי תאוות ממון הוא עיקר העונש על כל החטאים ופגרה"ב, ונופל לזה ואינו יוכל להתעורר כראוי, אינו יכול להבין מציאות אור הצדיקים כאשר בזה כל הנסיונות שמסתירים האמת ע"י הכבוד והממון.

וביותר נתעו ונבוכו אותה המדינה של עשירות שנפלו לתאוות ממון כל כך, עד שכל החשיבות והגדלה והכבוד שלהם הכל היה כפי רבוי הממון שיש לו וכו' ומי שיש לו ממון מעט היה נחשב אצלם לחיה או לעוף וכו' והיה להם כוכבים ומזלות ומלאכים עד שבאו לידי עבודה זרה ממש. שעשו לעצמן את הבעלי ממון הרבה לאלהים אחרים והקריבו להם קרבנות וכו' ככל המבאר שם בפעשה הנ"ל.

ומבאר שם שמכל התאוות יכולין להוציא, אבל לא מתאוות ממון כי אם על-ידי הדרך שיש להגבור וכו', כי זה הטעות והמבוכה של הכת והמדינה שבחרו בתאוות ממון זה הטעות גדול יותר מכל מיני טעויות של כל הכתות הרעות הנ"ל, כי מחמת שהממון המכרח הוא הכרח גדול להאדם, על-כן שם מתגבר הטעות והמבוכה ביותר, עד שנרמה להם שהממון עקר התכלית חס ושלום, ושצריכין לבלות כל ימיו על זה כאשר מצוי ברוב העולם רחמנא לצלן אשר באמת הוא בהפך ממש, כי באמת עקר הפרנסה הוא רק מהשם יתברך לבר, כמו שכתוב (תהלים עה), כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים כי אלקים שפט וכו' וצריכין למעט בעסק ולעסק בתורה ולבטח בה' שיצליחו במעט העסק שעוסק ויזמין לו פרנסתו בסבה קלה, ויהיה לו אמונה שלמה בהשם יתברך שהכל ממנו יתברך לבר:

כאן אינו מאריך במהות כת הזאת, כי מבאר להלן באות י"ד, רק מגלה במה שיש להתרבק, כי רק השי"ת מפרנס, ויש להיות חזק מאד בבטחון ולעסוק בתורה ועבודה.

מגלה דרכי חיים איך לתקן ע"י עבודת התפילה כל מה שהשבירה גורם

(יב) וזה בחינת תפלה כי עקר התקון של כל המדות הנפולין. שהם בחינת כל הכתות רעות הנ"ל הוא על-ידי תפלה כנ"ל. כמבאר בכתבים שעקר תקון וברור כל המדות הוא על-ידי תפלה דיקא וזה בחינת תפלה בעשרה' כדי לברר ולתקן כל הכתות הנ"ל על-ידי הבעל תפלה עם שאר אנשי המלך הנ"ל שכלם יחד הם מספר עשרה כנ"ל כי בכל מקום שמתקבצין מנין עשרה להתפלל נמשך עליהם הארה מעשרה בחינות הנ"ל של אנשי המלך הנ"ל שהם

בחינת עולם התקון שעל-ידי זה מתקנים כל הכתות רעות הנ"ל שזהו עקר בחינת תקון ועלית העולמות והמדות.

כי כל אחד מאנשי המלך הנ"ל יש לו כח מיוחד לתקן מדה מיוחד כגון המליץ של המלך צריך לתקן בחינת המליצה הנפולה שהם הפת הרעה שבחרו מליצה ודבור לתכלית שבחרו להם תחלה איזה מליץ רע למלך ואחר כך מצאו את המליץ של המלך הנ"ל וקבלו אותו למלך ועל-ידי זה המליץ נתתקנו אחר כך, וכיוצא בזה בשאר הכתות שכל אחת וכתה אחר כך לקבל למלך אחר מאנשי המלך השיך להם לפי מדרגתם שעל-ידי זה נתתקנו אחר כך. אך עקר התקון היה על-ידי הבעל תפלה שעל ידו נתקבצו ונתאספו וחזרו ונתחברו יחד המלך עם כל ביתו ואנשיו כמבאר שם בהמעשה הנ"ל וגם אחר כך שלחו את הבעל תפלה בכחם לכל הכתות הנ"ל לתקנם, כמו שפתיב שם, כי עקר התקון על-ידי תפלה כנ"ל.

ועל-כן כשמתקבצין עשרה להתפלל הם בחינת עשרה אנשים הנ"ל, שהם המלך ואנשיו כנ"ל ועל-ידי זה מתקנים בחינת פגם המדות של כל הכתות רעות הנ"ל, שעקר התקון על-ידי התפלה כנ"ל ועל-כן העקר הוא הבעל תפלה שהוא השליח צבור והחזן העובר לפני התבה הוא נקרא 'בעל תפלה' שמוציא את הרבים ידי חובתן, כי עקר התקון על-ידי הבעל תפלה כנ"ל:

מזכיר מה שמבאר באר"י במהות עבודת התפילות, שבמה שבאים להתפלל שחרית מנחה וערבית, בזה עיקר כלליות התקון של הניצוצות שנפלו לשבירה באותו יום, והנה מגלה שהרי צריכים בכל יום לבטל הקליפות ולברר הניצוצות של כל העשרה טעויות הנ"ל [אע"פ שאינו מבאר כולם, נתבאר עניינם בביאור הסיפור] כי אם נשאר טעות בקליפה יפול חזרה, הרי לזאת עיקר התפילה בציבור בבחי' עשרה אנשי המלך, והרי כאשר מתאספים ישראל, מתגלה הקדושה של האמת, ונופל עיקר מציאות הטעות ורואים כבוד השם, כי עיקר התקון הוא ע"י תפילה.

יג) כי כל הכתות רעות הנ"ל הם בחינת מדות הנפולין כנ"ל. והם בכל אדם ובכל זמן כנראה בחוש את כל המעשה הרע הנעשה תחת השמש על-ידי פגם המדות רעות הנ"ל שהוא בחינת פגם וטעויות ומבוכה של כל הכתות הנ"ל, כי יש בני אדם שלהוטים ביותר אחר הכבוד ורודפים אחר הכבוד מאד, ואוברים עולמם הנצחי וגם העולם הזה בשביל כבוד מעט שרוצים להשיגו; זה רוצה להתכבד על-ידי עשירותו שיהיה לו שם וכבוד בין נגידים וקצינים וחורי ארץ וכו', וזה רוצה להתכבד ולהתיקר על-ידי תורתו ועבודתו וחותר כל ימיו שיהיה נתקבל לרב ומנהיג בעיר גדולה וכו'.

ויש שמתגבר בהם ביותר מדת הרציחה, כגון רוצחים ממש, או שאינם רוצחים ממש רק שיש להם בחינת רציחה, שהם בעלי מחלקת ושנאה וקנאה, ורודפים את האדם עד לחייו וכו'. שזהו גם כן בחינת רציחה, שזאת הרציחה שכיחא מאד בעולם רחמנא לצלן. וכן בשאר הכתות, כמובן למעין מאליו.

**האדם כולו מכל הכתות הרעות, ואל יבהל אדם כשרואה אחת המדות מתגברות,
רק ירוץ להתבודדות לתקן המדה**

ואפלו באדם אחד נמצאים בחינות מכל הכתות הנ"ל, כי האדם בטבעו יש לו כל המדות רעות קנאה ותאוה וכבוד ושאר תאוות ומדות הרעות שכלם נמשכין מבחינת הכתות הרעות הנ"ל,

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

רק שאצל זה האדם מתגבר זאת המדה רעה ביותר ועל-כן נקרא על שם פת זאת ואצל אדם אחר מתגברת מדה רעה אחרת, על כן נקרא על שם אותה הפת האחרות וכן כלם, ומי שרוצה לבלי להטעות את עצמו ולחשוב על התכלית האמיתית תכלית הנצחית, אי אפשר לזכות לזה כי אם כשיזכה להיות מזהב הקדושה של הבעל תפלה הקדוש, שרק הם בחרו בתכלית האמיתית והנצחית, שהוא תפלה ושירות ותשבחות להשם יתברך וכו' ועל-ידי התפלה זוכין לשבר כל המדות רעות שיש בכל אדם שנמשכין מכל הפתות הנ"ל, שכלם מתבטלים ונתתקנים על-ידי התפלה דיקא כנ"ל וזהו בחינת תפלה בעשרה כנ"ל:

בזה מראה אמיתת תורת הנפש, ואיך האדם יכול להבין מה שעובר בתוך מידות הרעות שלו ומה שעובר על אחרים, ויובן שכמו מה שמעורר בחכמת המדות לראות עוצם ההפסד, כך יש להתעורר בכל יום בכל מידה שרואה, ולא לפחד שהוא כך אלא להבין שיכול להתגבר, ולזה יתעורר לרוץ להתבודדות שזה הכח מקבל מהבעל תפילה שתיקן דרך בכלליות לתקן כל כלליות המידות, ובתפילות שלו יתחיל לעורר הכח להבין ההפסד ולהשתוקק להטוב שבו, לבא לעסוק בתיקון השבירה בדרך הסתכלות בשכל בכל עת ע"י תפילה.

יד) ועקר התפלה הוא לתקן את הפת שנפלו לתאות ממון ביותר שעליהם נתיגע הבעל תפלה ביותר ויותר לתקנם, כמובן ומבאר שם במעשה הנ"ל, כי רב המעשה מדברת שם מענין תאות ממון שזה טעות והמבוכה של תאוה זאת גרועה מכל הטעויות של כל הפתות, כי תאות ממון הוא עבודה זרה ממש, כמו שכתוב שם שעשו עצמן אלהות וכו' כי בזה הטעות של תאות ממון טועים העולם ביותר עד שרבים בכלם מבליים ימיהם ושונתיהם בשביל תאות ממון ומאומה לא ישאו בעמלם, כי אין אדם מת וחצי תאותו בידו, ואין מלוין לו לאדם בשעת פטירתו לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד.

ועקר התפלה הוא בשביל לתקן תאות ממון, שהוא עבודה זרה ממש, כי התפלה הוא בחינת אמונה, כמו שכתוב (שמות יז) ויהי ידיו אמונה. ותרגומו, והווי ידוהי פרישן בצלו, כמבאר במקום אחר. ואמונה הוא הפך העבודה זרה והכפירות, שהוא בחינת תאות ממון, שהוא עבודה זרה וכפירות כנ"ל וכמבאר בהתורה צוית צדק (בסימן כג) שכל העבודות זרות תחובים בממון, עין שם ובשביל זה צריכים לתן צדקה קדם התפלה, כי עקר שבירת תאות ממון שהוא בחינת התפלה כנ"ל הוא על-ידי צדקה, כמו שכתוב בהתורה אשרי העם-השגחה (בסימן יג), עין שם:

הרי שבעבודת התפילה אנו צריכים לתקן הטעות של תאוות ממון, מציאות העבודה זרה שמכסה על כבוד השם, ולתקן כל התאוות שנתפסים בזה, כי עצם התפילה הוא אמונה - וכח התפילה הוא ע"י שמהפכים הממון לצדקה, אשר זה היה עבירה גדולה אצלם - הרי שעיקר ביטול התפיסה הרעה הוא ע"י צדקה לגלות האמת בעולם - צדקה שמביא לתפילה.

תפילות שחרית מתחיל בקרבנות שהוא בחי' צדקה לתקן תאוות ממון

(טו) ועל-כן בתחלת התפלה אומרים פרושת הקרבנות שנחשב פאלו הקרבנו הקרבנות כי עקר שבירת ובטול תאות ממון הוא על-ידי קרבנות, כי הקרבנות שמקריבין הם נקראין בחינת מאכלין ומלכא, כמבאר בזהר הקדוש וזה בחינת המאכלים המבארים בהמעשה הנ"ל שעל ידם עקר התקון של הפת נפלו לתאות ממון, כמבאר שם שמפך התאוות אפשר להוציא, אבל מתאות ממון אי אפשר להוציא כי אם על-ידי אלו המאכלים המבארים שם שהוליד אותם

עד שהגיע להם הריח של אלו המאכלים ונתאוו להם מאד וכו' ואחר כך כשנתן להם מאלו המאכלים אז ראו מאוס סרחון תאות ממון עד שמאסו בחייהם, וברחו וקברו את עצמן בחפירות וקברים מחמת בושה וכו', עין שם.

ואלו המאכלים הם בחינת קרבנות שעקרם בחינת הריח, בחינת (במדבר כח), אשה ריח נידוח לה' והם נקראים מאכלים דמלכא פנ"ל, כי מבאר בפגנות פרשת התמיד שעל-ידי הקרבנות נכנע העבודה זרה וזהו בחינת צו את בני ישראל אין צו אלא עבודה זרה וכו', עין שם, הינו שהקרבנות מכניעין ומבטלין העבודה זרה של תאות ממון שהוא עקר העבודה זרה, כי כל העבודה זרה הם בממון פנ"ל וזה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תורת כהנים) על פסוק צו את אהרן וכו' הנאמר בפרשת העולה, אין צו אלא זרוז מיד ולדורות, 'ביותר צריך לזרוז במקום שיש חסרון כיס', הינו פנ"ל, כי הקרבנות הם חסרון כיס, שזהו בחינת שבירת תאות ממון על-ידי שמחסרים ממזונם בשביל השם יתברך שקונים קרבנות מממנם, שזהו עקר שבירת תאות ממון כשמוציאין הממון על דבר שבקדשה, כמבאר בהתורה צוית צדק הנ"ל וזה צו וכו' 'ביותר צריך לזרוז במקום שיש חסרון כיס' שהוא בחינת שבירת תאות ממון שזוכין על-ידי הקרבנות, שהם נדבת לב, בחינת צדקה, כי על שבירת תאות ממון בחינת חסרון כיס בשביל דבר שבקדשה צריכין לזרוז על זה ביותר מאד מאד, כי להוציא מתאות ממון קשה ביותר מכל התאוות פנ"ל נמצא שצו הנאמר בקרבנות מרמז על שבירת תאות ממון שזהו בחינת אין צו אלא זרוז ביותר צריך לזרוז במקום שיש חסרון כיס פנ"ל וזהו בעצמו בחינת אין צו אלא עבודה זרה, כי שבירת תאות ממון הוא בטל העבודה זרה, כי כל העבודה זרה הם בתאות ממון פנ"ל:

הרי שענין המטבח והמאכלים שמכניעים תאוות ממון הוא צדקה, והריח של הצדקה שמריח שבירת הישות שלו, והתעלות כבוד שמים בבחי' וענין הקרבן.

ריח הקטורת בחי' ריח המאכלים של הצדיק שמשבר הריח הרע של הרגשת הישות והעביות דעוה"ז

(טז) וזהו בחינת קטרת, כי קטרת ישמח לב (משלי כז) הפך תאות ממון, שהוא בחינת עצבות ומרה שחורה, בחינת (בראשית ג) בעצבון תאכלנה וכן מבאר בהתורה אשרי העם (סימן יג) ששבירת תאות ממון הוא בחינת קטרת ישמח לב ועקר הקטרת הם בחינת הריח הקדוש, זה בחינת הריח של המאכלים הנ"ל שעקר שבירת תאות ממון הוא על-ידי זה. וזה בחינת קטרת מעשרת (ויקרא כו), הינו בחינת תקון העשירות דקדשה שהוא בחינת שבירת תאות ממון, כי זה הנופל לתאות ממון אין לו שום עשירות לעולם, כי הוא בעל חוב תמיד לתאותיו וכל מה שיש לו חסר לו ביותר ויותר בחינת (אבות פרק ב) מרבה נכסים מרבה דאגה וכו' ואין אדם זוכה לעשירות באמת כי אם כשמשבר תאות ממון ומאמין בהשם יתברך שימין לו פרנסתו בסבה קלה והוא שמח בחלקו. שזהו עקר העשירות כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שם פרק ד), איזהו עשיר השמח בחלקו, כמבאר כל זה בהתורה צוית צדק הנ"ל והעשירות דקדשה כזאת שהוא בחינת שבירת תאות ממון זוכין על-ידי קטרת בחינת קטרת ישמח לב, בחינת קטרת מעשרת פנ"ל:

וכך נמצא הריח הזה בריח הקטורת שאמירתו מסוגל מאד לתשובה, כי מכניע עשרה בחינות של השבירה כידוע, והוא בחי' שבירת הישות של ריח הרע של עוה"ז היינו שבירת הרגשת המציאות שמחיה עביות וכבוד וכל התאוות, ועי"ז נשבר גם תאוות ממון - ואינו מבאר בזה

יותר - אלא יובן מתוך עניין קרבן פסח.

יז) וזה בחינת הקרבן פסח שאינו נאכל אלא צלי שהוא סיום פרשיות ומשניות הקרבנות שאומרים בבקר בשעת התפלה, כי צלי ריחו נודף, כדי להכניע ביותר עבודה זרה של הממון שהכניעתה על-ידי הריח של המאכלים הנ"ל שהם בחינת מאכלין דקרבנין כנ"ל וגם צלי שולט בו האש ביותר, כי עקר הכניעת העבודה זרה שהוא תאות ממון, הוא על-ידי האש המבאר בהמעשה הנ"ל וכמבאר בפונות שהעבודה זרה הם קלפות קשות מאד שאי אפשר לבערם כי אם על-ידי האש ועל-כן הקרבן פסח הוא צלי אש דיקא כי הקרבן פסח הוא עקר שבירת תאות ממון שהוא העבודה זרה, כי קרבן פסח נצטוו ישראל ביציאתן ממצרים ועקר יציאת מצרים הוא בחינת שבירת תאות ממון ולזכות לתקון העשירות דקדושה, בחינת (בראשית טו) ואחרי כן יצאו ברכש גדול.

כי מצרים מלאה גלולים ועבודה זרה, שזהו בחינת תאות ממון ששם כל העבודות זרות כנ"ל וכן מבאר בסוף המעשה הנ"ל, שמצרים הוא המדינה שסברו בעלי תאות ממון שהם כלם אלהות מרובי הממון שלהם עד שאמרו שהם כלם אלהות ונוסעים עם מלאכים שהסוסים שלהם הם מלאכים מחמת שמצפין בעשירות גדול, עין שם מה שכתוב שכל המעשה נוראה מרמזת בישיעה קפיטל לא, הוי הירדים מצרים לעזרה ועל סוסים ישענו וכו', עין שם, נמצא שמצרים הוא עקר בחינת העבודה זרה של תאות ממון.

ווקף הריח של מתיקות דעת גדול של הצדיק, מוציא אותנו מלחיות עבדים במי- צר הכתות הנפולות

וזה עקר בחינת יציאת מצרים, בחינת שבירת תאות ממון וכן מבאר בהתורה תקעו א בלקוטי תנינא שפסח הוא תקון תאות ממון וזהו בחינת הקרבן פסח שהוא צלי אש וכנ"ל, כי הקרבן פסח היה מן הצאן שזה היה העבודה זרה של מצרים שבשביל זה נצטוינו להביא הקרבן פסח מן הצאן כדי להכניע ולשבר העבודה זרה שלהם, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (שמות רבה פרק יא) כי המצרים שהיו שקועים בעבודה זרה שהוא תאות ממון היו עובדים לצאן שהוא בחינת העשירות, כמו שכתוב, ועשתרות צאנה, שמעשרות את בעליהן (חליו פד) על-כן נמשכו בטעיות שלהם עד שעשו הצאן שהוא בחינת עשירות לעבודה זרה ממש ועל-כן נצטוינו להביא הקרבן פסח מן הצאן כדי להכניע העבודה זרה זאת של ממון ועשירות.

הרברים מבוארים - ומה שיש להבין ענין שבירת תאות ממון שהוא שכמו שבשעבוד מצרים היה מרירות גדול ולא ידעו כלל את השם - ובקרבן פסח השי"ת עשה פלא וסילק מעלינו כח הקליפות בכור מצרים ע"י קרבן פסח שמעלה ריח ע"י צלי האש - הרי כך יש להריח הריח של מתיקות אור הדעת שהוא יציאת מצרים, ביטול ההסתרה ע"י הדעת הגדול כאשר מתגלה ע"י הצדיק בדרך שיש בו ריח חזק שמושך, והריח של האש של התעלות המידות מהשבירה בחי' עליות הקרבן בר' בחי' אשה ריח ניחוח להשם. ומי שמריח האמת הזה באור רבינו שזה כמו שמריח המצות והסדר של פסח וידוע שמקומי אינו במצרים, אלא להיות בן חורין מכל זה בלב, להיות משועבר רק לעבודת הבורא, וזה מוציא מתאוות ממון, זהו כלל המובן.

וזהו בחינת שני כבשים של התמידים בכל יום שהם מן הצאן, כדי לשבר ולבטל בכל יום יום תקוף הקלפה והעבודה זרה של ממון והעשירות שצריכין להקריב שני תמידין מן הצאן בכל יום

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

ערב ובקר כְּדִי לְשַׁבֵּר עֲבוּדָה זָרָה שֶׁל מְמוֹן שֶׁקָּשָׁה מְאֹד לְשַׁבְּרָה כִּי אִם עַל-יְדֵי הַמַּאֲכָלִים הַנִּזְכָּרִים שֶׁהֵם בְּחֵינַת קִרְבָּנוֹת כִּנּוּ"ל.

ובְּשִׁבְלֵי זֶה הָיוּ יַעֲקֹב אֲבִינוּ וְהָאֲבוֹת רוּעֵי צֶאֱן כְּדִי לְבַרֵּר הָעֲשִׂיאוֹת מִן הַקְּלִפָּה כְּדִי לְהַכְנִיעַ תְּאוֹת מְמוֹן שֶׁהוּא בְּחֵינַת הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל מִצְרַיִם שֶׁהָיוּ צֶאֱן כִּנּוּ"ל וְעַל-כֵּן זָכָה יַעֲקֹב עַל-יְדֵי זֶה לְעֲשִׂיאוֹת דְּקִדְשָׁה, כִּי זָכָה לְהַכְנִיעַ הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל מְמוֹן שֶׁעַל-יְדֵי זֶה דִּיקָא זֹכֵינן לְעֲשִׂיאוֹת אֲמִתֵּי דְקִדְשָׁה כִּנּוּ"ל.

וְזֶה שֶׁמִּבְּאֵר בְּפִרְשָׁה שֶׁל כְּנִיסְתָּן לְמִצְרַיִם שֶׁאָמַר לָהֶם יוֹסֵף שִׂיאִמְרוּ שֶׁהֵם רוּעֵי צֶאֱן כִּי תוֹעֵבֶת מִצְרַיִם כָּל רוּעֵי צֶאֱן (בְּרֵאשִׁית מו), כִּי כָּל עֵקֶר כְּנִיסְתָּן לְמִצְרַיִם הִיָּה לְהַכְנִיעַ וּלְשַׁבֵּר תְּאוֹת הַמְמוֹן וְהָעֲשִׂיאוֹת שֶׁהוּא בְּחֵינַת צֶאֱן שֶׁמַּעֲשָׂרוֹת אֶת בְּעִלְיָהֶן וְכִנּוּ"ל: וְהָרִי יֵשׁ לְעוֹרֹר כַּח תִּיקוֹן קִרְבֵּן פֶּסַח בְּבוֹקֵר וּבְעֵרֵב, וְיֵשׁ לְהַמְשִׁיךְ קְדוּשַׁת הָאֲבוֹת שֶׁהָיוּ רוּעֵי צֶאֱן לְבַרֵּר תְּאוֹת הַמְמוֹן שֶׁהִכֵּל תַּפְסִיס בְּזֶה, וְלִזֶּה יַעֲקֹב הוֹצִיא מִלְּבָן אֶת הַצֶּאֱן שֶׁהֵם הַנְּפֹשׁוֹת יִשְׂרָאֵל.

מקדימים ק"ש לקרבנות, רק כשמאמין באחדות ה' שהוא זן ומפרנס, אזי אינו מפחד כלל ויש לו זמן לומר קרבנות

יח) וּבְשִׁבְלֵי זֶה אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע אֲצִל הַקִּרְבָּנוֹת, כִּי קְרִיאַת שְׁמַע הִיא אֲמוּנַת הַיַּחֲדוּד שֶׁזֶה עֵקֶר בְּחֵינַת הַקִּרְבָּנוֹת שֶׁמְכַנְיְעִין הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַכְּפִירוֹת שֶׁהוּא בְּחֵינַת תְּאוֹת מְמוֹן שֶׁשֵּׁם כָּל הָעֲבוּדָה זָרָה כִּנּוּ"ל וְלִזְכוּת לְאֲמוּנַת הַקְּדוּשָׁה בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁזֶהוּ עֵקֶר בְּחֵינַת קְרִיאַת שְׁמַע: וְזֶה הַק"ש שֶׁקוֹדֵם הַקִּרְבָּנוֹת שֶׁמִּתְחִלִּים לְקַבֵּל אַחֲדוּת הַשֵּׁם שֶׁרַק הוּא הַזֵּן וּמְפָרֵס, וְיֵשׁ זְמַן לִשְׁבֹּת בֵּית הַכְּנֶסֶת, וְלִהְיוֹת בְּרוּגֵעַ וּבִמְנוּחָה מִכָּל עֲבוּדָה, אֵינן לְפָחוּד מִכְּלוּם רַק לְעַבֹּד אֶת הַשֵּׁם. וְעִי"ז יְכוּלִים לֹמַר קִרְבָּנוֹת.

יט) וְאַחַר הַקִּרְבָּנוֹת אוֹמְרִים פְּסוּקֵי דְזִמְרָה, כִּי אַחַר שֶׁמְכַנְיְעִין וּמְשַׁבְּרִין הָעֲבוּדָה זָרָה וְהַקְּלִפָּה הַקָּשָׁה שֶׁל תְּאוֹת מְמוֹן אַחַר כֵּן מַעֲלִין כָּל נִיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הָעֲשִׂיאוֹת עַל-יְדֵי פְּסוּקֵי דְזִמְרָה שֶׁהֵם מְבַרְרִין הַטוֹב מִן הָרַע, כִּמְבֹאֵר בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה (סִימֵן נד) שֶׁעֵקֶר הַבְּרוּר הוּא עַל-יְדֵי בְּחֵינַת נְגוּן דְזִמְרָה וְכו', כִּי פְּסוּקֵי דְזִמְרָה אַחַר פְּרִשַׁת הַקִּרְבָּנוֹת הֵם בְּבְחֵינַת מַה שֶׁאָמַר רַבְּנוּ זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה בְּהַתּוֹרָה אֲשֶׁרֵי הָעָם-הַשְּׂגוּחָה (סִימֵן יג) עַל מֵאֲמַר הַזֶּהרֶה הַקְּדוּשׁ רֹחָא נְחִית לְשַׁבְּרֵי חֲמִימָא דְלָבָא וְלָבָא מְקַבֵּל לָהּ בְּחִדּוּהָ דְנִגְוָנָא דְלִיּוּאֵי וְכו', עֵין שֵׁם.

מבאר שם שְׁרוּחָא הוּא בְּחֵינַת רוּחַ נְדִיבָה-צְדָקָה שֶׁמְשַׁבֵּר חֲמִימוֹת הַלֵּב שֶׁל תְּאוֹת מְמוֹן וְאֵז זֹכָה לְהִיוֹת שְׂמֵחַ בְּחִלְקוֹ, וְזֶה בְּחֵינַת וְלָבָא מְקַבֵּל לָהּ בְּחִדּוּהָ דְנִגְוָנָא דְלִיּוּאֵי זֶה בְּחֵינַת מִשָּׂא וּמְתָן בְּאֲמוּנָה, בְּחֵינַת שְׂאוּ זִמְרָה וְתַנּוּ תַף, בְּחֵינַת שְׂמֵחַ בְּחִלְקוֹ וְכו', עֵין שֵׁם.

וְזֶהוּ בְּחֵינַת קִרְבָּנוֹת וּפְסוּקֵי דְזִמְרָה אַחַר כֵּן, כִּי קִרְבָּנוֹת הֵם בְּחֵינַת רֹחָא הַנִּזְכָּר, שֶׁהוּא בְּחֵינַת רוּחַ נְדִיבָה-צְדָקָה, שֶׁזֶהוּ בְּחֵינַת קִרְבָּנוֹת שֶׁהֵם בְּחֵינַת נְרִבַת לֵב, כִּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת כה), אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ וְכו' וְעַל-יְדֵי הַזֶּהוּ רֹחָא בְּחֵינַת קִרְבָּנוֹת מְשַׁכְּבִין חֲמִימוֹת הַלֵּב שֶׁל תְּאוֹת מְמוֹן, אַחַר כֵּן אוֹמְרִים פְּסוּקֵי דְזִמְרָה, זֶה בְּחֵינַת וְלָבָא מְקַבֵּל לָהּ בְּחִדּוּהָ דְנִגְוָנָא דְלִיּוּאֵי, כִּי פְּסוּקֵי דְזִמְרָה הֵם בְּחֵינַת חִדּוּהָ דְנִגְוָנָא דְלִיּוּאֵי, שֶׁהֵם הָיוּ עוֹסְקִים בְּשִׁיר עַל הַדּוּכָן, שֶׁהֵם פְּסוּקֵי דְזִמְרָה, כִּי כָּל נְגִינָה וְזִמְרָה הוּא מְסֻטְרָא דְלִיּוּאֵי, כִּיְדוּעַ.

ועי"ז שְׁמֵתְחִיל לְשַׁבֵּר כָּל הַשִּׁיעוּבֹד וְהַפְּחוּד וְהַלְחָץ וְהַכְּבוֹד הַמְדוּמָה שִׁישׁ מַחֲמַת תְּאוֹת מְמוֹן -

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

אזי יש לעורר השיר של גדולת השם שהוא התעלות כבוד השם שנפל בשבירה להיות מידות רעות אלו שנמשכים, והנה עכשיו מכיר שאותו מידה הוא באמת בקדושה, והוא משיכה להכיר כבוד השם ואהבת השם, ופוחת פיו בדיבורים ומליצה שמושך הלב, ומאיר לו אור הדעת, ומקבל גבורה וכח של התחדשות המוחין בגבורה שמבטל הגוף ביראה, ביטול העביות של העולם להיות מתיקות של מאכל רוחני והגדלת כל הכלים והאיברים לכלי של השגות אלקות.

והנה כדי להגיע לזה מעורר ר' נתן שלזה אנו מתחילים הפסוקי דזמרא ב'הודו' ועל-כן מתחילין הודו שהם הפסוקים בעצמן היו אומרים הלוים לפני הארון כמוכא ועל-כן אומרים פסוקי דזמרה אחר הקרבנות, פי אחר שזוכין לשבר תאות ממון על-ידי הקרבנות שזהו בחינת ריחא נחית וכו' כ"ל אחר כך זוכין לבחינת חרדה דנגונא דליואי שהוא בחינת משא ומתן באמונה וכו' כ"ל, שזהו בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת חרדה דנגונא דליואי כ"ל:

יש לעורר הענין שמבואר בתורה י"ג, שיש שמחה של הלב שמשבר תאות הממון בבחי' צרקה שעי"ז מתגלה התחדשות התורה מהתורה דלעתיד, ומתעלה ומתחדש הנפש כמה שרביה"ק עושה בתיקון המרכבות, ושם מוזכר ענין נור דולק שמתתקן, ו'אריתי מורי עם בשמי' שמתקבצים חלקי הנפש יחד, וזה בכח החרדה של פסוקי דזמרא, שנעשה התחדשות הנפשות, ואז יודעים מהו 'משא ומתן באמונה' כי נמשך אור תורה טנת"א השגחה שלימה, שהוא עיקר התיקון שרואה תמיד בכל דבר השגחה, וזה הריח של הקרבן שעולה בבית המקדש שהוא המטבח וכו'.

הניגון שמתעורר בפסוקי דזמרה הוא היד' שמאחד כל הממון וכל הארצות לגילוי אחד של כבוד ה'

כ) אחרי שהטעים לנו עצם מציאות הדרך לברר תאוות ממון שזאת ע"י שמתקשרים לאמונה בבחי' אמירת קריאת שמע שלפני קרבנות, ומעוררים בחי' קדושת הקרבן בחי' כח קרבן פסח, הינו שכל העולם עולה אשה ריח ניחוח להשם, ויש לנו קשר להשי"ת, וזה מתחיל בפסח שאנו יוצאים מחמץ ועי"ז יוצאים ממצרים הטמאה שהוא בחי' טומאת הרע של תאוות ממון, ואז מעוררים גם קטורת לקשר הטוב להעלותו מהרע לבטל כח הרע בבחי' קטורת, וגם אז מעוררים כח החרוזה והשמחה של ניגונא דליואי שהוא התחדשות הנפש, בחי' התאחדות חלקי הנפש שמפוזר בתוך תאוות ממון ודאגות - עתה ממשיך לגלות איך בפסוקי דזמרה מתגלה התאחדות כל דבר שבעולם, כל הממון וכל הארץ וכן הארץ העליונה, הכל הופך להיות ניגון ישר שמגלה כבוד השם, ואיך בזה עיקר ביטול תאוות ממון - והרי זאת עיקר עבודת תפילת שחרית בקרבנות וזמירות לגלות בחי' היד להכניע התאוות [יצוין; שבכדי להבין ענין היד שממשיך לבאר בזה רצוי לעיין עוד פעם בלשון המעשה בענין היד- הועתק לעיל]

ועקר פסוקי דזמרה שהם בחינת עשרה מיני נגינה נמשכין מבחינת כבוד של הוד שהיתה ריח צפונית מנשבת בו שמשם נמשכין כל פסוקי דזמרה שישך הוד המלך עליו השלום וכל זה הוא בחינת היד הנ"ל המבאר בהמעשה הנ"ל, עין שם ענין הנפלא והנורא הזה מה שמבאר שם שהיה אצל המלך "יד" שהיתה מפת כל העולמות, הינו (לאנד-קארט) של כל העולמות, שהיה כתוב שם כל הדרכים וכל התיבות ממקום למקום ומעיר לעיר וממדינה למדינה וכל בני אדם וכו' עם כל המאורעות שיאירע להם וכו', וכל הדרכים מעולם לעולם וכו' וכל הדרכים שיש מן

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

הארץ לעלות לשמים, הן הדרך שעלה בו חנוך, הן הדרך שעלה בו משה ואלהיו וכו', הכל כאשר לכל היה פתוב על היד הנ"ל, דהינו בשרטוטי היד היה מציר ומבאר כל זה וכו'.

שים לבך היטב שם לדברים האלה ותעמד מרעיד ומשתומם ותתבונן נפלאות אל, הנשמע בזאת וכו'.

והנה מבאר שם שעקר תקון של המדינה הנ"ל שנפלו לתאות ממון עם תקון כל שאר הכתות הנ"ל הכל היה על-ידי היד הנ"ל ששם היה פתוב הדרך שיש להגבור לקבל גבורתו שעל-ידי הדרך הזה דיקא יכולין להוציא מתאות ממון, וכן היו פתובים שם כל הדרכים של כל אנשי המלך הנ"ל, מדיכן קבל כל אחד ענינו ומדתו מה שהוא צריה, כגון המליץ הראה לו המלך הדרך מדיכן קבל מליצה דקדושה, וכן החכם וכן פלם. וכל אלו הדרכים היו פתובים על היד הנ"ל ועל-ידי זה תקנו אחר כך את כל הכתות שנתעו כנ"ל, כי כל אחד תקון הכת שלו על-ידי מדתו בקדושה שקבל על-ידי הרבו שהשיג וקבל מן המלך על-ידי היד הנ"ל ששם היו פתובים הדרכים כנ"ל נמצא שעקר התקון של כל הכתות הנ"ל, ובפרט תקון תאות ממון שהוא העקר, הכל היה על-ידי היד הנ"ל.

וזה בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת היד הנ"ל שכתובים שם כל הדרכים וכל העולמות וכל אשר בהם וכו', כי פסוקי דזמרה הם נמשכין מבחינת כנור של דוד כנ"ל שעקרן נמשך מבחינת היד בבחינת ונגן בידו וטוב לך, וכמבאר זה בהתורה "ויהי מקוץ" (בסימן נד) שנגון וזמרה הם בחינת יר, בחינת (שמואל א יט) ונגן בידו וכו', כי בהפסוקי דזמרה אנו מהללים ומשבחים אותו יתברך על כל ברואי מעלה ומטה על כל אשר פעל ועשה ויצר וברא והאציל את כל הנאצלים והנבראים והנוצרים והנפעשים כמו שנזכר כמה פעמים פלאות הבריאה בלה בפסוקי דזמרה, כמו שאומרים עושה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם וכו', ובפרט במזמור, הללו את ה' מן השמים, ששם חושב הכל, כמו שכתוב, הללו את ה' מן השמים הללוהו במרומים וכו' הללוהו שמי השמים וכו' כי הוא צוה ונבראו וכו' הללו את ה' מן הארץ וכו' ועל-ידי שאנו מזמרים להשם יתברך ומשבחים ומפארים אותו יתברך על כל הבריאה ומגלגלי ומפרסמין ומודיעין לכל כי הוא יתברך ברא הכל, כמו שכתוב, כי הוא צוה ונבראו וכו' על-ידי זה מגלגלי ומאירין הדרכים והנתיבות של כל העולמות בלם, שזהו בחינת היד הנ"ל שהוא (הלאנד קארט) של כל העולמות, כי כל הדרכים והנתיבות שיש ממקום למקום מעיר לעיר ומכפר לכפר וממדינה למדינה ביבשה ובים וכן מעולם לעולם, מן הארץ לשמים ומשמים לשמי השמים וכו', הכל הוא בחינת חבור והתאחדות בפרטי הבריאה שנתאחדין ונתחברין יחד זה בזה וזה בזה כפי שיוכלו לעלות למעלה מעלה בדרך העולה בית אל בדרך הקדש מעולם לעולם, כדי שייחזרו ויכללו בשורש האחרות שהוא הבורא היחיד יתברך שמו שזה עקר תכלית הכל, כי על-ידי הדרכים שיש ממקום למקום, על-ידי זה נתחברין ונתאחדין אלו שני המקומות יחד, כי הדרך מחברין יחד וכוללם יחד, כי על-ידי הדרך שממקום למקום על-ידי זה יכולין להביא השפעה שבזה המקום למקום אחר.

בזה מתגלה שענין היד הוא מציאות פנימיות התורה ודרכיה שמגלים איך מתחבר כל מדרגה להמדרגה שעליה וכו' אלא שעיקר הענין אינו רק ידיעת הענין והשורש וכו', אלא מציאות התחברותו ע"י שמשבחים ומפארים לפני השם ומתעורר הלב להשי"ת ע"י התגלות גדולת השם בכל ענין שמזכיר, כי בכח זה מתאחדים כל הדברים הנפרדים וכו'.

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

והרי בזה מגלה איך יש להתפלל תפילת שחרית, כי פסוקי דזמרא הוא עיקר העבודה ובזה נעשה התגלות כבוד השם ומתעורר כח היר שכל תיקון העולם תלוי ועומד עליו, ועי"ז יכולים לקבל כוחות חדשים בכח הזמירות והתשבחות.

ד' נתן מגלה סוד רפואת נפשינו לצאת מכל דאגות וצער

עלינו להבין שבה מגלה רבי נתן עיקר רפואת נפשינו, לקבל את הכח לצאת מהדאגות והצער, וכל מה שתאזות ממון גורם הפסד גדול כזה, ולמעשה אי אפשר לצאת מזה, רק ע"י ישועה מופלאה אשר זאת מה שאנו עומדים ולןמדים עכשיו.

ומה שמוכן שכלל משיכת הלב לכבוד וממון הוא רק מחמת שלא טעם טעם של מתיקות אמיתי ורוחני, ואין בכוחו לראות מציאות השגחת השם שהפרנסה מהשם כענין ממש, כי אינו מרגיש ענין רוחני להיות מציאות ממש, ומהרנ"ת מראה בזה שהרפואה מתחיל מציאת מצרים ומקרן פסח, כי אז יצאנו מטבע ללכת דרך להגיע לקבלת התורה, והכל מתחיל מבחי קרבן להביר שעוה"ז מחובר למעלה ויש ריח ניחוח לפני השם מכל מעשנו יותר תענוג מכל ממון וכל תענוג גשמי, כי כל דבר עולה לשורשו, יש שורש ויש חיבור לשורש, ועי"ז הדבר יש בו שלימות ומתיקות יותר מהדבר הגשמי, יותר מממון, יותר מכל טעם גשמי, ויותר מכל הגדולות והחשיבויות, וזה נמשך עלינו בכל יום בקרבנות וקטורת, ועיקר התגלות כוחו בפסוקי דזמרא, כי שם מקשרים כל דבר מהבריאה להיות שיר להשם היינו לגלות מתיקות אמיתתו שהדבר מגלה כבוד השם.

ואם נזכה לריח הנעים הזה של שורש כל דבר, מתבטל תאווה ממון כי ממון הוא דברים רבים שנפלו גוונים נפולין, ויש להעלותם בבחי' יד, בחי' יציאת מצרים ע"י היר הגדולה והחזקה וכו', וזה מה שר' נתן גילה בזה.

וממשיך להראות היפך ענין זה שהוא הרכים שהארם מטריח וחושב שמרוויח ובאמת אינו מרוויח כלל, כי הם ררכים בגשמי ואינו עולה בהם לשורש ולזה אין שם ברכה, אבל כאשר הולך בדרך של היר, יודע ששם יש תיקון ניצוצות, הרי זאת עיקר המו"מ, וכן מרוויח, ויכול לתת צדקה ולהעלות כבוד השם, כי נמשך השפע למטה ממה שנשפע למעלה - וזהו המשך הענין שיש דרך שנכלל בהיר וכו' והכל לפי מה שיכוון ליבו.

אין הפעולה הגשמית ממשכת את ההצלחה, אלא הדרך הרוחני וההתחברות אל התכלית, הוא זה שמביא את השפע

ובזה מבאר חיבור ענין המקום הגשמי, שמזה נמשך למעשה שפע לאותו מקום. וממשיך לעורר שכל דרך גשמי - שהוא מציאות היגיעה של תאווה ממון, אם אינו מכוון ליבו לשם שמים, אין פועלים באמת, אע"פ שבה עוסקים הכל, הרי אין זה עיקר ההצלחה. כי הדרך הרוחני הוא ההצלחה ושם שיש דרך ביר, איך לחבר כל דרך להתכלית.

וכן להפך, כגון במקום זה שפע התבואה הרבה ובמקום אחר שפע המלבושים הרבה ומוליכין סחורות התבואה לשם, ומשם מוליכין לכאן סחורות המלבושים וכיוצא בזה בכל המקומות ועל-ידי זה נתחברין זה בזה ונתאחדין יחד וחיים ונשפעים זה מזה נמצא שכל הרכים הם בחינת חבור ואחדות המקומות יחד, ועקר הפונה בשביל התכלית כדי שיכללו יחד זה בזה, כדי

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

שיוכלו לחזור לשרשן להכלל באחד פנ"ל, ורק זה נקרא בשם דרך.

כי מי שהולך באיזה דרך בגשמיות או ברוחניות שלא בשביל כונה זו חס ושלום, אף-על-פי שנגמרה לו שהולך בדרך הישר לאותו המקום ואינו תועה בדרך אף-על-פי-כן באמת אין תועה בדרך יותר ממנו בבחינת (משלי יד) יש דרך ישר לפני איש ואחרייתה דרכי מות, כי בודאי ההולך בדרך הישר ומכון למקום גודי חיות ולסטים אף-על-פי שזה הדרך כבושה וסלולה בודאי אין משגעו ופתי ותועה בדרך עקומה יותר ממנו, מכל שכן וכל שכן כשאדם תועה מדרך השכל והולך בדרך חטאים והולך למרחקים לסחורה ואינו מכון בשביל השם יתברך אף-על-פי שנגמרה לו שהולך בדרך הישר לברעסלא או ללייפסיק, אף-על-פי-כן באמת בודאי אין דרך עקומה מזה מאחר שמאבד את עולמו הנפחי על-ידי זה, וטוב יותר היה לו להיות תועה ביערים ומדבריות ולבלי לעבר על מצות ה', מליכך בדרך הזה המטרירו משני עולמות חס ושלום:

הכלל, כי עקר הדרך שנקרא בשם דרך הוא הדרך של צדיקים וכשרים כי 'דרך רשעים תאבד', שדרכם אבודה, כי אינו נקרא בשם דרך כלל אף-על-פי שנגמרה להם שהוא דרך הישר לפנייהם מאחר שאחרייתה דרכי מות רחמנא לצלן פנ"ל,

הרי מראה איך כל דרכי העולם יכולים להכלל בדרך של היד, ואיך יכולים להיות נפרדים שאינו עולה רק יורד לתאוות ממון - והכל תלוי בכוונה - והרי כוונה זו באה לנו ע"ז זמירות ותשבחות - ותיקון הכללי.

ועל-כן בפסוקי דזמרה שאנו מגלין ומודיעין שהשם יתברך ברא הכל מראש ועד סוף, ופורטין רב פרט הבריאה, בזה אנו מגלין כל הדרכים של כל הבריאה, כי עקר כל הדרכים בשרשן נמשכין משרש האחרות ששם הכל אחד בתכלית האחרות ומשם יפרד כל הבריאה למיניהם למקומותם כמושבותם, וכפי הצנור והנתיב שדרך שם מקבל זה המקום חיות משרש אחרות, כמו כן הולכין מזה המקום צנורות ונתיבות ודרכים למקום אחר הסמוך אליו בשרשו וכן ממקום למקום ועל-ידי אלו הדרכים הם מתחברין יחד כדי שיוכלו לחזור ולהתאחד ולעלות לשרשם לתכלית האחרות פנ"ל. בוודאי יש בזה עניינים נוראים כאשר רבינו אמר במ"א שבכל דרך יש עולמות אחרים וכו'.. [מראה מקום?]

נמצא שכל הדרכים נמשכין משרש האחרות ועל-כן כשאנו פורטין את הבריאה בפסוקי דזמרה ומגלין כי הוא צוה ונבראו וכו' על-ידי זה נתגלין כל הדרכים והנתיבות שכלם נמשכין משרש האחרות שהוא הבורא היחיד יתברך. ועל-כן על-ידי פסוקי דזמרה נתגלה ומאיר בחינת י"ד ה' שהוא בחינת היד הנ"ל ששם כתובים כל העולמות עם כל הדרכים שלהם וכנ"ל וכן מבאר על-פי כוונות שפסוקי דזמרה הם בחינת חסד, גבורה, תפארת, שהם בחינת ידים, הינו בחינת היד הנ"ל פנ"ל

מבואר שפסוקי דזמרה הוא בחי' יצירה, וידוע שבחי' יצירה הוא בחי' ז"א שהוא בחי' חג"ת - בחי' ידיים - והרי מבואר ענין שלשה הידות של יד הגדולה ויד החזקה והרמה ביציאת מצרים, שזהו ענין התעלות כל דבר ע"י בחי' שם מ"ב העולה ג"פ י"ד. וידוע שזה נעשה ביצירה שעולה לברכת יוצר.

ועל-ידי היד הזאת שהוא בחינת פסוקי דזמרה, על-ידי זה נתגלין כל דרכי הקדשה ועל-ידי זה נתתקנין כל הכתות הנ"ל על-ידי המלך ואנשיו שהם עשרה, שזהו בחינת עשרה הללויה

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

ש'אומרים בחינת עשרה הלויים שבמזמור הללו אל בקדשו. ועקר להכניע תאות מומון כנ"ל, כי עקר ברור ותקון העשירות הוא על-ידי בחינת פסוקי דזמרה שהם בחינת כבוד של דוד כנ"ל, שהיתה רוח צפונית מנשבת בו ורוח צפונית הזה המנשב בכבוד של דוד ומנגן שזה בחינת פסוקי דזמרה על-ידי זה נתברר ונתתקן העשירות שנמשך מצפון, כי מצפון זהב יאתה ועל פי עקר תקון העשירות הוא על-ידי פסוקי דזמרה, שהוא חרוה דנגונא דליואי כנ"ל. וזהו, והעשר והכבוד מלפניך ואתה מושל בכל ובידך כח וגבורה ובידך וכו', כי עקר תקון העשירות דקדשה הוא על-ידי בחינת יד, הינו בחינת היד הנ"ל:

הרי שבחי' הזמירות הוא כח היד שמעלה - כידוע מענין הג' ידות שעליית כל דבר ממדרגתו למעלה הוא בחי' יד, ואנו יכולים לטעום ענין עליית הרבר בפסוד"ז, ובזה להריח ולטעום המטבח שמבטל תאוות מומון, כאשר נרגיש התאחרות העולם, התאחרות דבר שמזכירים בזמירות להשי"ת, ונעשה ל' הלולים, ל' מיני נגינה, התגלות ל' השם הגדולה וכל ה' מידות והעושר והכבוד נכלל בהיד, ונמשך שפע ממקור השפע, כי עלה לשורשו ע"י הצרקה, שהוא בחי' ענין חרוה דנגינה המוזכר בתורה י"ג שמתגלה אור התורה שמבטל אש החמימות של התאוה.

מגלה איך נזכה לביזת הים ע"י השירה והתגלות ג' הידות

(כא) וזה בחינת שירת הים שאומרים אחר כך, כי אז בשעת קריעת ים סוף זכו לעשירות גדול דקדשה שהוציאו מן הספרא אחרא ממצרים, כמו שאמר רבותינו זכרונם לברכה (מכילתא בשלח), שגדולה היתה בזה הים מבזת מצרים וכו', כי אז נתברר ונתתקן העשירות בקדשה, כי אז נתגלה יד ה', כמו שכתוב (שמות יד), וירא ישראל את היד הגדולה וכו' ועל-כן זכו אז לשירה שהוא נגון וזמרה בחינת פסוקי דזמרה הנמשך מבחינת היד כנ"ל, בחינת (שמואל א טז) ונגן בידו וטוב לך כנ"ל:

וכאשר ענין זה נעשה בכל תפילה בכח הקרבנות והשירות, הרי זאת נוראות כח קדושת א"י וקדושת המקדש.

(כב) ועל-כן כל הקרבנות היו בבית המקדש, כי בבית המקדש שם מאיר בחינת היד הנ"ל, בבחינת (שמות טז) מקדש ה' כוננו ידיך ועל-כן כל הרכים והשבילים והנתיבות כלם יוצאים משם ושם נכללים יחד, כי האבן שתיה היא הנקדה שממנה השתת העולם שמשם מתחילין להתפשט ולהתפרד כל הרכים שבעולם, אשר שלמה המלך עליו השלום היה מפיר בהם והיה נוטע בהם עץ כל פרי, כי היה יודע הדרך ההולך לכוש ונוטע בו פלפלין וכו', כמו שפרש רש"י שם וגם בבית המקדש הוא שער השמים שדרך שם עולין מארץ לשמים וכן מעולם לעולם עד אין סוף ברוך הוא.

סוד הלאנד קארט שכולל כל חיבורי העולמות והוא נמשך מרוח הדפק שבכל

ועל כן שם בבית המקדש היו יכולים לידע כל העצות והרכים שהיו מספקים ונבוכים בהם, כי שם היה האורים ותמים שהוא חשן המשפט שנושא אהרן על לבו ששם נודע ונתברר כל העצות והרכים, כי חשן המשפט שנושא הכהן על לבו ועל כתפיו בין שני ידיו זה בחינת הארת היד הנ"ל שהוא (הלאנד קארט) של כל העולמות ועל-כן שם בחשן המשפט היה אותיות בולטות

ומצטרפות שעל-ידי זה נודע לכל כל הדרכים איך להתנהג, כי עקר הארת היד ששם מאירין ומתגלין בשרטוטי היד כל הדרכים והנתיבות וכו' של כל העולמות עקר בחינה זאת נמשך מרוחא דלבא שהוא רוח הרפק שבלב שנמשך ביותר בימים ועל פי עקר הרפק ביד, ושם ברפק יכול לידע היודע ומבין את כל דרכי האדם ומאורעותיו ועניניו מעשה איש ופקדתו ועלילות מצעדי גבר וזה הרפק נמשך לתוד היד, ושם מתעלם ומתגלה כל זה בשרטוטי היד, שמוזרין על כל דרכי האדם שפלול מכל העולמות מראש ועד סוף.

בזה אנו רואים גדולת השגת מוהרנ"ת למעשה גם בדרכי חיבור הגשמי והרוחני, ומה שיש להתעורר כדי לתקן, כי מה שמזכיר בזה הוא ענין עמוק אשר שורשיו ידועים בעמקות התחברות המדרגות ע"י האותיות וכוחות השפע, ובזה גם מחדש נוראות נקודות חדשות איך הכל מחובר ואיך עיקר התיקון שעל ידינו יכול להתעלות ע"י שזרזוק תאוות ממון ונהיה בשמחה לעסוק בשירות ותשבחות, ועי"ז יתחבר מה שנפסק, ויכול להשתנות המזל ומה שעובר וכו', ועי"ז יתעלה לשורש הישועה, וכך בכל ענין של השרטוטין וכו', כאשר מגלה שזה עצם כח הרפק שנכנס, וכח הרפק הרי מבואר בזוהר הקדוש שהוא שורש השפע ומה שחסר וכו'.

ועין בהתורה וביום הבכורים-הסתרה (בסימן ט) מבאר ענין רוח בהרפק שבלב שנמשך לתוד הידים ביותר, עין שם ועקר כח חיות של זה רוח הרפק שבלב שמתפשט בהימים ביותר, נמשך מבחינת רוחא דנשיב בכנפי ראה שמשם עקר חיות הלב והאדם פי אלמלא בכנפי ראה דנשיב על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא. ורוח שבכנפי ראה הוא בחינת רוחא הנ"ל, בחינת רוחא נחית לשכף חמימא דלבא וכו' שהוא בחינת שבירת תאות ממון.

וזה בחינת חשן המשפט על לב הכהן שהוא בחינת הארת היד העליונה ששם פתובים כל הדרכים וכל המאורעות וכו'. ועל-כן שם היה מתבאר ומצטרף וכולט כל הדרכים והעצות שהיה האדם מספק בהם פי הכל נמשך מבחינת היד הנ"ל שם היה פתוב הכל כנ"ל, פי היד הוא בחינת רוח הרפק שבלב כנ"ל ועל-כן נקרא חשן המשפט, פי משפט הוא בחינת תקון תאות ממון, פי דיני ממונות נקרא משפט וכל דיני ממונות הם בחינת תקון תאות ממון, פי הם מבררין האמת ומצילין עשוק מיד עושקו ומכניעין הגולנים והשקרנים המכחשים ממון חבריהם שזהו עקר בחינת הכנעת תאות ממון ועל שם זה נקראים האורים ותמים חשן המשפט, פי הם בחינת הארת היד הנ"ל שעקר הכנעת תאות ממון על ידה שזהו בחינת משפט שהוא בחינת תקון תאות ממון כנ"ל:

בזה מזכיר עוד נקודה שבחי' משפט היינו בירור השכל לאור הרוח חיים של התגלות התורה שבתורה י"ג, ואיך שורש רוח זה הוא התגלות ההסתרה ע"י הדעת כמבואר בתורה נ"ו, ושם הרי מבואר שהמון הוא מציאות תאוות ממון שאוסף ממון, וזה עיקר בחי' הסתרה שבתוך הסתרה הרי שע"י ביטול ההסתרה שהוא הדעת של פסח ושבעות, וכח המקוה של שבעות שהוא קבלת התורה בבחי' המתגלה בתורה י"ג, והתגלות התורה כמבואר גם בתורה נ"ו, שעיקר המשכת החיות הוא ע"י התורה, הרי זאת הכח לבטל תאוות ממון ולפעול התאחדות הצינורות ליכות לשפע כמבואר שם שע"י הגלית הדעת הפרנסה בנקל, ומזכיר שבזה גם נעשה תיקון העולם שהוא שורש הדאגות וצער שיש בעולם, והוא עיקר כח הרע של תאוות ממון, הדאגות שיש מזה.

והנה יש לומר שמזה מובן למה קשה לצאת מתאוות ממון, כי צריכים להתעורר לבטל ההסתרה

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

להשיג הרעת והתחדשות התורה שלעתיד, וזאת ע"י שמתפלל בכוונה גדולה, - והרי זאת ענין קשה מאד שאי אפשר לאדם לחשוב שיעסוק בזה - אבל ע"י התקרבות לרבינו בחי' מרדכי שמתהלך וכו', שייך שיתעורר לזה ע"י בחי' הדרך של הגיבור, בחי' תיקון הגבורות, שמתגבר לשוב להשי"ת מכל מה שעובר.

כג) כי עקר בטול תאות ממון הוא על-ידי היד הנ"ל ששם היה כתוב הדרך של הגבור וכו' שעל-ידי זה מבטלין תאות ממון, ושם היה כתוב שאם ילכו להמדינה שכלם אלהות לדעתם וכו' יפלו שניהם וכו', שזה מרמז בפסוק וה' יטה ידו וכשל עוזר ונפל עזר וכו', עין שם, כי עקר תאות ממון הוא בבחינת פגם הידים, בבחינת פחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה, שזה עקר תאות ממון שהוא בחינת עבודה זרה וכפירות שפופר בהשגחתו יתברך שהכל מאתו יתברך לכו. ועל-כן עקר הכנעתו ותקונו של תאות ממון הוא על-ידי אמונה בהשם יתברך והשגחתו, שזהו בחינת יד, בחינת ויהי ידיו אמונה ועל-כן כל הקרבנות, שהם בחינת בטול תאות ממון, כלם היו בבית המקדש, כי הבית המקדש הוא בחינת יד כנ"ל, על-ידי זה עקר הכנעתם כנ"ל ועל-כן בשעת העבודה של הקרבנות היו הלויים מנצחים בשיר וכו', זה בחינת הנ"ל, בחינת רוחא נחית לשכר חמימא דלפא וכו' שהם בחינת הקרבנות בחינת שבירת תאות ממון כנ"ל, ואז פר נחית ההוא רוחא לכא מקבל לה בחודה דנגנא דליאי. שהוא שיר של הלויים בשעת הקרבן שזה בחינת פסוקי דזמרה אחר פרישת הקרבנות, הינו כנ"ל:

כי השי"ת רוצה בהמתקת דיני הגיבור, וזה ע"י שאנו שבים לאמונה, כי כל מציאות ענין התעלות הכוחות לשורשן בבחי' יד הוא הרי דרכי האמונה שהכל נמשך בהשגחה, וכל הכח לחזור לאמונה הוא ע"י בחי' תיקון הקרבן שהוא בחי' צדקה ומסירת נפש להקדושה לעלות במקומו שנפל לשם, והרי לזה היו מנצחים הלויים בשיר, כי יש אותו הכח בשיר וזמירות. ובהו הרי גם מובן הכח של תיקון הכללי - עשרה מזמורים.

כד) וזה בחינת נשיאת פפים בשעת התפלה שהוא ברכת כהנים, כי בשעת התפלה נתגלה הארת היד הנ"ל שעקר תקון כל התאות והמדות, ובפרט תאות ממון הוא על-ידי זה ועל-כן צונו השם יתברך שהכהנים ישאו ידיהם ויברכו ברכת כהנים בשעת התפלה, כי על-ידי נשיאת פפיהם הם ממשיכין בחינת התגלות הארת היד הנ"ל שעל-ידי זה עקר התקון כנ"ל שזהו בחינת ברכת כהנים, כי הברכה היא בחינת התקון הפך הקללה שנמשכת מחרבן העולמות מבחינת שבירת הכלים והמדות שהם בחינת פגם כל הכחות הנ"ל והברכה היא ההפך מזה בחינת תקון כל המדות בחינת עולם התקון שמשם כל הברכות ועל-כן עקר הברכות מקבלים מידיים, כמו שכתוב (ויקרא ט), וישא אהרן את ידיו ויברכם, כמו שאמר רבנו זכרוננו לברכה במקום אחר (סימן כד), כי עקר הברכה שהוא בחינת התקון הוא על-ידי בחינת היד הנ"ל וזהו בחינת ברכת כהנים בנשיאת פפים דיקא בשעת התפלה, כי הברכה שהוא בחינת התקון הוא על -ידי התגלות הארת היד שזהו בחינת נשיאת פפים וזה זוכין בשעת התפלה דיקא, כי עקר התקון על-ידי התפלה. שזהו בחינת הבעל תפלה שעקר התקון היה על ידו והוא זכה למצא את החכם היה אצלו היד הנ"ל וכו', ועד שבאו אל המלך וכו' ונתתקן הכל כמבאר שם בהמעשה הנ"ל.

היציאה מנפילת הכיתות ע"י שנתדבק בבעל תפילה ונמשיך ברכה מבחי' היד

הרי שיש כל מיני שקרים וכיתות ויש מציאות הנפילה לתאוות ממון, ואיך שייך לצאת מכל

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

זה, רק ע"י שנהיה מאנשי הבעל תפילה ונרבה בתפילות שירות ותשבחות כמבואר שם, ועי"ז נמצא החכם שאצלו היר, ועי"ז נמצא המלך, ויתגלה הדרך שגם אנחנו נגיע לבחי' יד, ומגלה שזה ענין כח הברכה ממקור הברכות שנעשה ע"י שלימות התפילה, שהוא בשעת ברכת כהנים שהוא שלימות התפילה, ונמשך הברכה בהרמת ידי הכהן.

וזהו 'יברכך ה' בממון, פי עקר ברכת כהנים ונשיאת כפים הוא לתקן תאות ממון שהוא קשה מכלם כנ"ל ועל-כן עקר הברכה מתחלת, 'יברכך ה', בממון וישמרך, מן המזיקין, דהינו שיזכה לממון ועשירות דקדושה שהוא בחינת ברכה שיהיה נשמר הממון והעשירות ממזיקי עלמא שהם הקלפות המכניסין תאות ממון בלב האדם רק שיזכה לעשירות דקדושה שהוא בחינת ברכה, בחינת ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה שלא יהיה בממונו שום אחיזת העצבות והדאגה והמרה שחורה של תאות ממון בחינת בעצבון תאכלנה ורק יזכה לשמח בחלקו תמיד, ולבטח בהשם יתברך שהכל מאתו לבד, שזה בחינת שביירת תאות ממון שזו עקר העשירות דקדושה כנ"ל:

הרי שהתפילה מביא ברכה והוא הכח לחיות בלי דאגה ובלבול רק להסתתר בצל כנפי ברכת השם בבטחון בלי שום דאגה ועצבות, וגם כאשר עוסק במו"מ וכל הפחדים ישמר מכל המזיקים ולא יפול לתאוות הממון שהוא מציאות העצבות, וכל מה שמבלבל רק יתרבק באמונה שהוא ביטול הרע והתאוה, וכל זה באור השגחה.

כה) וזה בחינת נפילת אפים אחר התפלה, ואחר כך אומרים אשרי ובה לציון וכו', שאז הוא ירדת השפע כידוע, כי אחר שנתגלה בחינת היר הנ"ל על-ידי נשיאת אפים של הכהנים, על-ידי זה נתגלין כל הדרכים של כל העולמות כלם ואזי הוא בחינת נפילת אפים שאז היא בחינת עלית נשמה, בחינת אליה ה' נפשי אשא כידוע, כי כל אדם יש לו אחיזה ושדש באיזה מדה של עשרה בחינות הנ"ל, שהם המלך ואנשיו וכל אחד כפי מדרתו כן צריך להעלות נפשו בכל עת לחדש כחו ומדרתו, אבל אין אדם יודע הדרך של עלית נפשו כי אם על-ידי התגלות בחינת היר הנ"ל, ששם כתובים כל הדרכים וכו' וכו' כנ"ל ועל-כן אחר נשיאת כפים שאז היא בחינת התגלות היר הנ"ל כנ"ל, אז הזמן להעלות נפשו לחדש כחו וזהו בחינת נפילת אפים אחר שים שלום אחר נשיאת כפים שהוא בחינת עלית הנפש, בחינת אליה ה' נפשי אשא כידוע, כי אז עולה נפש כל אחד לחדש כחו ומדרתו דקדושה על-ידי שנמשך על נפשו הארת היר שעל-ידי זה נתגלה להנפש הדרך איך לעלות לחדש נפשו וכחו ומדרתו כנ"ל ואחר כך חוזרים כל הנפשות וכל אחד מזרזי שפע וחיות כפי התחדשות נפשו וכחו וזהו בחינת ירדת השפע שנמשך אחר כך באשרי ובה לציון וכו', הינו כנ"ל:

סוד נפילת אפיים ידוע כירידה למטה כדי לברר במקום הנמוך מאד, בכח התעוררות הרחמים של התפילה לברר בחי' הנמוכות, והרי ר' נתן מגלה שזאת עיקר העלייה בבחי' יד שמעלה ממקום הנמוך, ודייקא עי"ז מתחדש כח האדם.

סיכום דרכי עבודת התפילה בכל יום, לבא לתקן כל הכיתות ולהתעלות לריח האחדות

ועיקר הולדת השפע הוא במה שצועקים ע' קלין במזמור יענד, לבטל כל התאוות לקבל שפע של יחוד העולמות, ע"י ב' בחי' יב"ק, ובמ"ש ובה לציון הרי נמשך השפע לגלות כוח הגאולה

ליקוטי הלכות ח"א דף קע"ג-ק"פ הלכות תפילה הלכה ד'

שנשמור חוקי השם בעוה"ז ונזכה ונחיה היינו נזכה לחיים טובים, ואח"כ חוזרים לשיר של יום לגלות שיר הפרטי של אותו יום, ולאחד הכל באין כאלקינו, להמשיך מקיפי הדעת ושלימות בעלינו לשבח.

כאשר מזכיר בזה עניינים עמוקים ומורה שהם שייכים גם לנו, וצריכים לחדש הכח בכל יום וכו', שזה כלל דרכי פנימיות התורה, והרי שבהלכה זו גילה כל סדר התפילות בדרכים פלאיים מאד, כאשר בפשטות מצות התפילה הוא לקרוא ק"ש ולבקש כל מה שצריכים, ומקדימים בשירות להתקרב להשם - הרי בזה מגלה שעיקר התפילה בכל יום הוא לקרא ק"ש היינו לגלות אמונה כדי לבטל השבירה של כל הכיתות, ועיקר התיקון הוא בפסוקי דזמרא וברכות יוצר שם מתגלה הריח של האחרות שמבטל הרע - והרי כך יש להתפלל בכל יום בדרך שזוכה לזה - והכל מתחיל מק"ש הראשון וקרבת - והתפילה בעצמה הוא עיקר העבודה בענין האמונה וההשגחה לבא לברכת כהנים ולברכת שים שלום ולהמשיך שפע חדש של הקדושה מתוך התחדשות העולמות שמבטל כל הקליפות והכיתות לכל היום כולו.